

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Monitoring 7. 5. – 14. 5. 2018

Sokolský zpravodaj	5
12.5.2018 ČT sport	
5 oceněných	5
14.5.2018 Prostějovský deník ~ str. 03 ~ Prostějovsko (sob)	
Pískoviště lákalo o víkendu do Písku	5
14.5.2018 Písecký deník ~ str. 02 ~ Písecko (lk)	
Začínají regionální sokolské slety, zapojí se do nich desítky tisíc členů	6
12.5.2018 tyden.cz ~ str. 00 ~ Zábava ČTK	
Jednou za rok otevřeno	6
12.5.2018 Lidové noviny ~ str. 34 ~ Relax - Výlet Eva Obůrková	
150 let Národního divadla. Začátek stavby byl velkou národní slavností	8
12.5.2018 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Zprávy / Kultura ČTK	
Exemplární tresty pro Vyšehořovice. Bez hřiště a pokuta 90 tisíc	9
12.5.2018 Benešovský deník ~ str. 14 ~ Sport RUDOLF MUŽIKA	
iReportéři	10
12.5.2018 ČT 1 ~ str. 06 ~ 12:00 Týden v regionech - JM	
FOTO DNE: Připomněli si konec druhé světové války	11
12.5.2018 Kladenský deník ~ str. 02 ~ Kladensko	
Holky, na značku, zní vinohradskou sokolovnou. A devadesátnice naběhnou	11
11.5.2018 ČRo - strednicechy.cz ~ str. 00 ~ / aktualne Barbora Kvapilová	
Žáci umělecké školy uctili koncertem památku padlých	12
11.5.2018 Strakonický deník ~ str. 02 ~ Strakonicko (pokr)	
Deník zve na nejzajímavější akce v kraji	12
11.5.2018 Kroměřížský deník ~ str. 12 ~ Zlínský kraj/Tipy na víkend	

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Chtějí opravit staré pohostinství. Pomůžou jim peníze od města	13
11.5.2018 Vyškovský deník ~ str. 03 ~ Vyškovsko / Aktuálně (pav)	
Paul Ort: Musel jsem odejít, abych mohl žít sám se sebou.....	13
11.5.2018 ČRo - vltava.cz ~ str. 00 ~ Kultura Renáta Spisarová-Kotík	
Studenec zase vztyčí Masaryka	14
11.5.2018 5plus2 ~ str. 01 ~ Titulní strana MILOSLAV LUBAS	
Sokolové nacvičují. I Princeznu republiku	16
10.5.2018 Vyškovský deník ~ str. 03 ~ Blanensko/aktuálně JANA ŠTÉGNEROVÁ	
Sokolové nacvičují na slet: tanec s plyšovými medvídky i Princeznu republiku	16
10.5.2018 blanensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Blanensko Jana Štégenerová	
Sokol Nové Bránice sbírá kola pro děti v africké Gambii.....	17
10.5.2018 Vyškovský deník ~ str. 14 ~ Sport/Na jižní Moravě (pet)	
Náchodské sokolky mají náročný program	17
10.5.2018 Náchodský deník ~ str. 13 ~ sport náchodsko (mv, mr)	
Sportovci předvedou také sletové skladby.....	18
10.5.2018 hradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Ostatní sporty Petr Tomeš, Redakce	
FOTO DNE: Oslavy městyse Zlonice jsou minulostí.....	19
10.5.2018 Kladenský deník ~ str. 02 ~ Kladensko - zpravodajství	
Sportovci předvedou také sletové skladby.....	19
10.5.2018 rychnovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Ostatní sporty Petr Tomeš, Redakce	
Lenošeni je nádherné!.....	19
10.5.2018 Aha! Tv ~ str. 04 ~ (lbp)	
Položeny věnce padlým	20
10.5.2018 Prostějovský deník ~ str. 03 ~ Prostějovsko (sob)	
Řeku chtěli zasypat a postavit vilovou čtvrt'.....	21
9.5.2018 Česobudějovický týden ~ str. 03 ~ Téma týdne JAN SCHINKO	

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Spartakiády na Benešovsku	21
9.5.2018 Benešovský týden ~ str. 06 ~ Retro/Pohlednice z minulosti (zkl)	
Sportovci předvedou také sletové skladby	22
9.5.2018 Hradecký deník ~ str. 13 ~ Sport (pt, hr)	
Komárovské ohlédnutí za slety	23
9.5.2018 Berounský týden ~ str. 20 ~ Sport / Z regionu (kle, zb)	
Fenomén Sokolák	23
9.5.2018 Českokobudějovický týden ~ str. 02 ~ Téma týdne RADKA DOLEŽALOVÁ	
RYCHNOVSKO VČERA	24
9.5.2018 Rychnovský deník ~ str. 01 ~ Titulní strana (mih)	
Politici s vojáky uctili památku padlých	24
9.5.2018 prostejovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Prostějovsko Michal Sobecký	
Neznámý svět v muzeu	25
9.5.2018 Vlasta ~ str. 10 ~ Téma JUDITA MATYÁŠOVÁ	
Pozdrav z Lesních Albrechtic	29
9.5.2018 REGION OPAVSKO ~ str. 08 ~ Historie	
Dagmar Evaldová o Sokolu, válce a setkání s první dámou Hanou Benešovou	30
8.5.2018 novinky.cz ~ str. 00 ~ Žena - Styl Markéta Mitrofanovová	
Unikátní výstavy na Pražském hradě: Jak je vidět, a ještě ušetřit!	33
8.5.2018 blesk.cz ~ str. 00 ~ Praha - Volný čas mka	
Náhodou objevil rodinnou kroniku generála z odboje, tak o něm napsal knihu	34
8.5.2018 olomouc.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Olomouc / Olomouc - zprávy MF DNES, Petra Klimková	
Novopáčtí vzpomínali na osvobození v roce 1945	35
8.5.2018 jicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Moje Jičínsko Redakce	
Stalinův pomník: Autor i se ženou spáchali sebevraždu	35
8.5.2018 ctidoma.cz ~ str. 00 ~ Kultura Jakub Kučera	

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Petr Michek: Nezapomínejme na naše hrdiny!	37
8.5.2018 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~	
<i>PV</i>	

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Plné znění zpráv

Sokolský zpravodaj

12. 5. 2018 ČT sport

Aktuální novinky ze sokolského hnutí a informace o přípravách na XVI. všesokolský slet.

První reportáž informovala o krajské prezentaci na pražském Výstavišti, kde vystupovali ti nejmenší i zkušené cvičitelky. V Kolíně se závodilo například ve vrhu koulí nebo ve skoku do výšky, medaile se rozdávaly ale i v běžeckých disciplínách. Závod byl součástí Velké ceny a sjeli se sem nejlepší čeští závodníci včetně medailistů republikového mistrovství.

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/12090743332-sokolsky-zpravodaj/218471291473019/>

5 oceněných

14.5.2018 Prostějovský deník str. 03 Prostějovsko
(sob)

Práci jednotlivců i organizací dnes ocení na prostějovském magistrátu. Od třinácti hodin zde proběhne slavnostní ocenění čtyř osobností a také loutkového divadla Pronitka.

Výčet těch, jejichž práci a zásluhy město vyzdvihne, je pestrý. Budou mezi nimi Dagmar Smékalová a Hana Lužná, které měly obě blízko k **Sokolu** a tělovýchově. Dále také zpěvák a hudebník Jaroslav Knejp. Nechybí ani Vlastimil Kadlec, sportovní redaktor s padesátiletou praxí a zároveň člen redakce Prostějovského deníku, který nyní mapuje osudy významných prostějovských sportovců a připomíná jejich úspěchy. Slavnostní předávání cen města pak oslaví jeden primát: poprvé bude akce přenášena pomocí přímého přenosu.

5 oceněných

Práci jednotlivců i organizací dnes ocení na prostějovském magistrátu. Od třinácti hodin zde proběhne slavnostní ocenění čtyř osobností a také loutkového divadla Pronitka. Výčet těch, jejichž práci a zásluhy město vyzdvihne, je pestrý. Budou mezi nimi Dagmar Smékalová a Hana Lužná, které měly obě blízko k Sokolu a tělovýchově. Dále také zpěvák a hudebník Jaroslav Knejp. Nechybí ani Vlastimil Kadlec, sportovní redaktor s padesátiletou praxí a zároveň člen redakce Prostějovského deníku, který nyní mapuje osudy významných prostějovských sportovců a připomíná jejich úspěchy. Slavnostní předávání cen města pak oslaví jeden primát: poprvé bude akce přenášena pomocí přímého přenosu. (sob)

Pískoviště lákalo o víkendu do Písku

14.5.2018 Písecký deník str. 02 Písecko
(lk)

Písek – Víkend v Písku patřil Pískovišti, akci pro rodiny s dětmi, která byla do loňska známá jako Cipískoviště. Město sice o název přišlo, o podařenou akci zahajující sezonu ale ne.

Více na www.pisecky.denik.cz

Foto popis| V AKCI. V Palackého sadech vystoupila během víkendu řada píseckých souborů. Jedním z nich byl oddíl SKP karate Písek.

Foto popis| OHNIVÁ SHOW. Novou výstavu představila písecká Sladovna. Jmenuje se Cesta do Mytologie a Sladovna na ní spolupracovala s Divadlem bratří Formanů, výtvarníkem Josefem Sodomkou a dalšími. Kromě vernisáže Sladovna připravila na páteční

Pískoviště lákalo o víkendu do Písku

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

večer průvod a ohnivou show.

Foto popis| PRŮVOD. **Sokolové**, kteří se v Písku sešli u příležitosti oblastního sletu, zacvičili v neděli deset hromadných skladeb. V sobotu dopoledne prošli městem, aby na vyvrcholení celé akce pozvali nejen Písečáky. Foto popis| ROBOTEM ROVNĚ. Už podesáté se konala soutěž Robotem rovně aneb Autíčka v parku. Určitě nejmladším účastníkem byl Josef Kozlík (19 měsíců), který se na startovní čáru postavil společně se svým čtyřletým bratrem Františkem.

Foto popis| DRACI MEZI MOSTY. Závody dračích lodí patří k Pískovišti stejně jako obří sochy na náplavce. V pátek poměřili své síly studenti píseckých škol a v sobotu přišli na řadu dospělí.

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech.

Začínají regionální sokolské slety, zapojí se do nich desítky tisíc členů

12.5.2018 tyden.cz str. 00 Zábava
ČTK

Na čtyřech místech České republiky se v sobotu uskuteční první regionální sokolské slety. Postupně se akce představí ve čtyřech desítkách českých měst a vyvrcholí všesokolským sletem, který se koná 5. a 6. července v Praze. Na regionálních sletech se představí na 30 tisíc cvičících **Sokolů** v 11 věkových kategoriích. V Praze se zapojí do všesokolského sletu, který se koná po šesti letech, na dvacet tisíc členů organizace. Řekli to zástupci **České obce sokolské**.

Regionální slety se dnes uskuteční v Písku, Libouchci na Ústecku, Benátkách nad Jizerou na Mladoboleslavsku a v Hnojicích na Olomoucku. "Diváci se zde budou moci přesvědčit, jak jednotlivé skladby, které budou provedeny 5. a 6. července v pražské Eden Aréně, nacvičili **sokolové** z jejich regionu. Každý slet ale bude trochu jiný, chtěli jsme nechat organizátorům co nejvíce prostoru pro realizaci jejich vlastních představ," uvedla starostka **České obce sokolské** Hana Moučková.

Například v Písku rozložili slet do dvou dnů. V sobotu je na programu slavnostní pochod městem a v neděli se cvičící představí na stadionu při skladbách. "V sobotu je v Písku hodně akcí, proto jsme se rozhodli posunout část sletu na neděli, kdy by mohlo přijít více diváků," uvedl za organizátory Jakub Čudlý.

Sokol má v České republice v 1100 organizacích téměř 160 tisíc členů. Dvě třetiny z nich jsou mladší 26 let. "Mám radost, že největší a trvalý nárůst zaznamenáváme právě u nejmladších věkových kategoriích dětí a mládeže. Naopak mě trochu mrzí, že nám mírně ubývá členů ve středním věku," řekl Marek Brodský z oddělení propagace a marketingu **České obce sokolské**.

OBRAZEM: Oblastní sokolský slet zahájil průvod historickým centrem

12.5.2018 pisecky.denik.cz str. 00 Moje Písecko
Petr Brůha

Písek - **Sokolové**, kteří se v Písku sešli u příležitosti oblastního sletu, zacvičí v neděli deset hromadných skladeb.

"V sobotu dopoledne prošli městem, aby na vyvrcholení celé akce pozvali nejen Písečáky, kteří se mohou těšit na cvičence čtyř generací."

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Jednou za rok otevřeno

12.5.2018 Lidové noviny str. 34 Relax - Výlet

Eva Obůrková

Milovníci všech nepřístupných, nedostupných a běžně zavřených prostor budou mít příští víkend svátek. Už počtvrté se koná festival Open House, který v hlavním městě na dva dny zdarma otevře dveře do desítek míst, kam se jindy nepodíváte.

Myšlenka probořit hranice mezi běžně nepřístupnými budovami a kolemjdoucími vznikla v roce 1992 v Londýně a záhy se rozletěla do desítek měst celého světa. Od roku 2015 k nim patří i Praha, kde se během víkendu 19. a 20. května otevře více než šest desítek vil, historických paláců, moderních kancelářských budov i technických a industriálních staveb. Na své si přijde každý, dokonce i ti, kdo mají rádi železnici: letos bude otevřený Masarykův salonek aneb původní císařská čekárna na Masarykově nádraží a také vládní salonek v historické budově hlavního nádraží. Protože obě místa od sebe dělí jen pár set metrů, pohodlně je stihnete navštívit obě. Trojlístek pro šotouše doplňuje nádraží Praha-Bubny, rozsáhlý areál, který by se v nejbližších letech měl proměnit v moderní kulturní a vzdělávací centrum.

Staré šlágry i novinky

Nikdy jste neviděli anebo jste coby ostřílení návštěvníci Open House Praha loni nestihli navštívit Winternitzovu vilu nad Smíchovem, vedle Müllerovy vily druhou ze dvou pražských realizací Adolfa Loose, Kramářovu vilu anebo vinařství Salabka v Troji? Letos to můžete napravit, všechna tři místa se otevřou i letos: prohlídku vinařství můžete doplnit ochutnávkou vín ve vinicích s překrásným výhledem na Prahu, ve Winternitzově vile si projdete místnosti, které nejsou běžně přístupné.

Některé objekty se festivalu účastní poprvé. Premiéru zažije například Obecní dvůr, jedno z tajuplných zákoutí poblíž Anežského kláštera. Kdysi šlo o nevzhledný slepenec hospodářských budov, které vznikaly a zase zanikaly dlouhá staletí od gotiky přes baroko až po klasicismus. Dnes je vše jinak: rekonstrukce proměnila areál s patinou staroměstských Stínadel v luxusní bytový komplex se dvorem, který je poklidnou zelenou oázu přímo v historickém srdci Prahy. Jindy se sem ale nepodíváte, je určen pouze pro obyvatele.

Novinkou je také barokní Michnův palác na Malé Straně, který možná spíš znáte jako Tyršův dům. Sídli v něm **Česká obec sokolská**, již se podařilo zdevastovaný areál citlivě zrekonstruovat a dobudovat; slavnostního otevření v roce 1925 se zúčastnil dokonce prezident T. G. Masaryk. Doufejte, že akci bude přát počasí, protože v tom případě bude přístupná i střecha s okouzlujícími výhledy na Malou Stranu.

Rarity a speciality

Jedním z velkých festivalových lákadel je každý rok karlínská Invalidovna, impozantní komplex postavený díky nadaci Petra hraběte Strozziho, diplomata v císařských službách. V roce 1657 byl těžce raněn v boji s Turky a po více než ročním zotavování sepsal závěť. Lítost nad osudem vojáků, kteří byli zraněni podobně jako on, ale nedostalo se jim takové péče, jež vedla ke zřízení Vojenské invalidní nadace pro zestárlé a chudé důstojníky a vojáky, aby „po dlouholetých, věrně vykonaných službách válečných žebrati nuceni nebyli, aneb ve zkázu dokonce neupadli“. Finance dodávalo prosperující panství v Hořicích, žel sám hrabě Strozzi se naplnění své myšlenky nedožil: v pouhých osmatřiceti letech ho 6. června 1664 na bojišti trefila zbloudilá kulka. Místo pro Invalidovnu vybral sám císař, a to na Špitálském poli, tedy v dnešním Karlíně. V srpnu 1732 byl císař osobně u položení základního kamene, dílo pak bylo svěřeno do rukou Kiliána Ignáce Dientzenhofera, tehdejšího dvorního stavitele.

Invalidovna je fascinující budova. Dientzenhofer plánoval areál s mnoha dvory, dlouhým průčelím a barokním kostelem se dvěma věžemi a kupolí, který měly chodby spojit celkem s devíti dvory. Kdyby vše dopadlo podle plánů, v Karlíně by stál barokní obr. Nakonec však vznikla pouhá devítina původního projektu. Kostel se zmenšil do podoby dvojlodní kaple, mnohem menší byla i nemocnice a další zázemí.

Od Invalidovny až do Holešovic

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Všechny objekty Open House Prague určitě obejít nestihnete, ale máme pro vás tip, jak navštívit několik z nich. Na trase čeká barokní Invalidovna, secesní Národní dům v Karlíně, budova Main Point Karlín a Danube House. Koho nebudou bolet nohy, ten se může přívozem HolKa přeplavit do Holešovic a pokračovat k pavilonu EXPO 58. Zajímavost:

Další pěkná místa čekají po cestě, třeba v Křižíkově ulici funkcionalistický palác Karlín a revitalizovaná industriální budova Corso Karlín, na Karlínském náměstí pak novorománský kostel sv. Cyrila a Metoděje.

Start a cíl: stanice metra Invalidovna – přívoz P7 HolKa, zastávka Rohanský ostrov Délka trasy: 2,9 km Terén: Cesta vede městskými ulicemi po asfaltu, k odpočinku můžete využít Kaizlovy sady u Invalidovny, parky na Lyčkově a Karlínském náměstí a také nábřeží Vltavy na Rohanském ostrově.

Cesta: Od stanice metra Invalidovna zamiřte k barokní Invalidovně a pak parkem k Národnímu domu. Po Křižíkově ulici pak dojdete až na křižovatku s Vítkovou, kde odbočíte k Main Point Karlín a Danube House. Odtud můžete za dalšími zážitky buď a) zamířit ke stanici metra Florenc, b) přívozem HolKa se přepravit do Holešovic, anebo c) téměř tajnou cestičkou podél Vltavy dojít k Libeňskému mostu.

Souřadnice startu a cíle:

50.0977542N, 14.4653222E 50.0969442N, 14.4499881E

Lákadla 2018 ...aneb kde také bude během festivalu otevřeno? EXPO 58, bruselský výstavní pavilon z roku 1958 na okraji Letné. Desfourský palác v ulici Na Florenci, prázdná budova, v níž se skrývají výtvarné i řemeslně velmi cenné interiéry. Dům U Dvou zlatých medvědů aneb místo, kde bydlel novinář Egon Ervín Kisch. Ďáblický hřbitov zve na prohlídku s architektem Filipem Ditrichem a bývalým ředitelem pražských hřbitovů Martinem Červeným (so 14 hodin, sraz u hlavní brány, Ďáblická 2a). Evangelický hřbitov ve Strašnicích – prohlídka hřbitova s architektem Filipem Ditrichem a ředitelem Pohřebního ústavu hl. města Prahy Juliem Mlčochem (so 10 hodin, sraz u hlavní brány). Hotel International Praha, prohlídka s historiky architektury v průběhu celého víkendu. Místodržitelství letohrádek, původně lovecký zámek nad Stromovkou, později letní sídlo pro pražské místodržící císaře. Národní technická knihovna – prohlídka knihovny zaměřená na kresby Dana Perjovského (so 15 hodin, hala služeb Macocha). PORT X – plovoucí dům z dílny Atelieu SAD můžete navštívit v kotvišti v Praze-Holešovicích. Pragovka Art District – bývalý industriální areál ve Vysočanech, kde se vyráběly legendární automobily značky Praga. Nyní tu vzniká umělecká čtvrť, která prvorepublikové tovární haly využívá pro setkávání a tvorbu nezávislých umělců.

Na dvorky Podobná náplň, podobný termín v sobotu 19. května, jen jiné město: to jsou Plzeňské dvorky. Odhalíte tajemná a pitoreskní zákoutí a podíváte se zadarmo tam, kam se běžně nedostanete. Někde vás pobaví workshopy, jinde komentované prohlídky. Můžete si zahrát zábavnou hru, kdy v jednotlivých dvorcích budete řešit rébusy, šifry a různé úlohy. Potřebovat budete hrací kartu, propisku a asi dvě hodiny času. www.plzenskedvorky.cz Chebské dvorky, které se konají od 6. do 9. června, nabízí kromě prozkoumávání různých zákoutí města Chebu originální výstavy uměleckých děl pod širým nebem. Na některých dvorcích probíhají výstavy fotografií a obrazů, módní přehlídky a tvůrčí dílny, jinde se hraje divadlo a koncertuje. Program najdete na <http://chebskedvorky.galerie4.cz>.

Rady před cestou Na webu Open House Prague najdete seznam všech míst pod záložkou Program, místa se dají vyhledávat podle lokality, typu či programu. Vstupy jsou vesměs zdarma a bez předchozí registrace kromě prohlídky technických prostor v budově Main Point Karlín. www.openhousepraha.cz Většina míst je otevřena oba dny od 10 do 18 hodin, ale raději si informaci ověřte. Prohlídku Mezi dvěma pražskými nádražími s průvodcem Tomášem Bezouškou nabízejí České dráhy, více na bezouska@zap.cd.cz. Od 14. 5. budou otevřena dvě infocentra, v Centru architektury a městského plánování (Vyšehradská 51, Praha 2) a v Pražském kreativním centru (Staroměstské nám. 4/1, Praha 1.)

150 let Národního divadla. Začátek stavby byl velkou národní slavností

12.5.2018 lidovky.cz str. 00 Zprávy / Kultura

ČTK

Položení základního kamene ke stavbě Národního divadla se stalo jednou z největších českých manifestací 19. století. Celá slavnost tehdy trvala tři dny a do Prahy se kvůli ní sjely desetitisíce lidí ze všech koutů království. Nejposvátnější okamžik přišel 16. května 1868, kdy publikum na vltavském nábřeží dychtivě sledovalo, jak František Palacký a další významné osobnosti české společnosti poklepávají pozlaceným kladívkem na základní kámen.

Ten měl podle původních představ organizátorů celonárodní sbírky pocházet z posvátné hory Říp, ale vlastenecké nadšení vedlo i další kraje Čech a Moravy k tomu, aby do základů uložily také své kameny. A kdo mohl, chtěl je vidět na vlastní oči. Praha praskala ve švech pod návaem nadšeného lidu, vypraveny byly desítky mimořádných vlaků. Tehdejší noviny psaly dokonce o generálním sněmu Koruny české či slovanském sjezdu, protože pozváni byli i hosté „bratrských kmenů slovanských“.

Program národních slavností, kterých se podle odhadů mohlo zúčastnit až 150.000 lidí, začal už 15. května 1868 večerní regatou na Vltavě, dění druhého dne pak zahájil velkolepý průvod, který prošel vyzdobeným městem z karlínské Invalidovny až ke staveništi divadla. Trval přes dvě hodiny a zúčastnilo se jej na 80.000 lidí - nechyběli členové mnoha spolků a cechů s prapory, sokolové, krojované delegace nebo vyšňožené jízdní skupiny ze všech krajů.

Po projevu předsedy Sboru pro zřízení Národního divadla Karla Sladkovského se ujali kladívka „otec národa“ Palacký, po něm Ladislav Rieger, herec Josef Jiří Kolár a skladatel Bedřich Smetana. Ten ke zdaru slavného dne přispěl i premiérou opery Dalibor. Do základního kamene byla zazděna schránka, která vedle zakládací listiny malované Josefem Mánesem ukrývala plány divadla, pamětní brožuru, mince, bankovky, noviny, časopisy a kus malty z kostnického vězení mistra Jana Husa.

Základní kámen, na který se onoho památného květnového dne poklepávalo, ovšem nebyl z Řípu. Kvůli sporům o to, které místo v zemi je nejvýznamnější a nejpamátnější, zvolil sbor nakonec diplomaticky kámen z náhodně vybraného neutrálního a neznámého místa. Pravým základním kamenem je tedy žulový kvádr z Louňovic na Černokostecku, ani ostatní místa ale nepřišla tak úplně zkrátka, v základech Národního divadla se nakonec našlo místo i pro ostatních více než 20 památných kamenů.

Trvalo ale ještě 13 let, než divadlo, na jehož stavbu vedle tisíců drobných dárců přispěl značnou sumou i císař František Josef I., přivítalo první diváky. Slavnostní otevření Národního divadla se konalo narychlo v ještě nedokončené budově. Důvod pro poněkud uspěchanou akci přítom neměl nic moc společného s českou kulturou nebo snad dějinami. Do Prahy totiž tehdy zavítal krátce po své svatbě následník rakousko-uherského trůnu Rudolf s novomanželkou Stefanií.

Slavnost se ale příliš nevyvedla, na nejlepších místech se to místo vlastenci hemžilo lidmi v rakouských uniformách a navíc arcivévoda, na jehož počest se představení konalo, ani nevydržel až do konce. Zlatou kapličku ale čekala v horkých měsících roku 1881 horší katastrofa. Budova potřebovala ještě dokončit, a tak se v ní přes léto jen hemžili řemeslníci. Nechyběli mezi nimi ani klempíři, kteří montovali hromosvod a nejspíš kvůli jejichž nepozornosti divadlo zachvátil 12. srpna 1881 požár.

Kvůli zmatkům při hašení trvalo půl dne, než se oheň podařilo dostat pod kontrolu, uhašeno ale bylo až druhý den ráno. Pohled, který se poté naskytl Pražanům, byl tristní - živel zcela zničil střechu, jeviště i hlediště. Okamžitě po požáru začala druhá sbírka, do níž 5000 zlatých přispěl i následník trůnu Rudolf. Za necelé tři roky „z popele svého jako fénix omládlý povznesla se zase nádherná budova...“ a 18. listopadu 1883 bylo Národní divadlo podruhé slavnostně otevřeno.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Exemplární tresty pro Vyšehořovice. Bez hřiště a pokuta 90 tisíc

12.5.2018 Benešovský deník str. 14 Sport

RUDOLF MUZIKA

Střední Čech – Nejvyšší pokutu sezony udělila čtvrtěční krajská fotbalová disciplinárka. Vyšehořovicím napařila za nepřístojnosti po utkání s Mělníkem devadesát tisíc a k tomu jim zavřela hřiště na čtyři domácí utkání, která musí odehrát minimálně padesát kilometrů od svého stadionu. Celkem disciplinárka napařila hráčům a funkcionářům z celého kraje pokuty ve výši téměř sto čtyřiceti tisíc korun!

Zásadním bodem čtvrtěčního jednání byl případ „Vyšehořovice“. Hráči, trenéři i funkcionáři vedoucího týmu I. A třídy, sk. B, od začátku nelibě nesli rozhodování trojice sudích Bartůška, Čermocha a Kauckého v domácím duelu s Pšovkou Mělník. Zápas nakonec domácí vyhráli po penaltovém rozstřelu, ale už byli tak „nažhavení“, že rozhodčím nakonec udělali to, čím jim hrozili od začátku. Fyzicky je napadli (kopanci i pěstmí) a vše řeší Policie ČR. Rozhodčí byli navíc i na vyšetření v nemocnici.

Bylo jasné, že disciplinárka sáhne po vysokých trestech, což se potvrdilo. **Sokol** Vyšehořovice si kromě pokuty nezahraje na domácím trávníku ve čtyřech zápasech, tedy v téhle sezoně už vůbec. Utkání musí být odehrána minimálně padesát kilometrů od Vyšehořovic a podmínkou je, že to bude ve Středočeském kraji.

Z jednotlivců dopadli nejhůře Patrik Breškovec, Marek Lipoti a Hynek Prokeš. Tahle trojice byla při napadení po zápase neaktivnější a vyfasovala zákaz činnosti na dva roky. To není vše, Vyšehořovice teď budou lepit sestavu ztuha. Jan Blažek dostal trest na půl roku a Adam Boruta na pět utkání. Navíc byl asistent kouče František Matlák pokutován za kritiku rozhodčích částkou 5000 korun, trenér Zdeněk Doležal 3000 Kč a vedoucí týmu Petr Dědic 2000 korun.

Padaly však i další masné pokuty. Třeba zavidovský asistent trenéra Miroslav Šindler poslal rozhodčí kamsi a jeho kapsa zchudne o tři tisíce.

Specialistou na žluté karty je Jakub Šlejmar z Votic. Ten už potřetí v sezoně zaplatí za svá neustálá napomínání, kterých už bylo dvanáct, a tak mu komise vyměřila pokutu tři tisíce.

Mnichovohradištský SK za chování svého fanouška (otce jednoho z hráčů) v derby v Kosmonosech, který vyhrožoval rozhodčímu, zaplatí 2500 korun.

Michal Punčochář z Libčic také sliboval rozhodčímu po derby s Holubicemi pořádně tvrdou odplatu a teď ho čeká pauza na osm zápasů. Jen o jeden zápas méně dostal Michal Kalík z Klobuk. Ten strčil prudce do protihráče a ještě vynadal arbitrovi.

Lékař **Sokolu** Zvole Luboš Hrachovec zjednával spravedlnost přívětivěji: polil při mači s Kácovem rozhodčí, nikoliv ale pivem, jak se často stává, ale obyčejnou vodou – přece jen má diplom.

I tak mu komise vyměřila vysoký trest, zaplatí dva a půl tisíce korun.

A neškodí ani trocha odlehčení na závěr. **Sokol** Nespeky zaplatí také pokutu, ale pouze ve výši 500 korun. Jeho pořadatelé totiž nezamezili vniknutí do naha svlečeného diváka na hrací plochu. Podobné prohřešky by DK určitě řešila raději než výše zmíněné pěsti, kopance a urážky nejtvrďšího kalibru.

Ty bohužel k letošnímu jaru na krajských trávnících patří stále častěji.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 9 titulech.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

iReportéři

12.5.2018 ČT 1 str. 06 12:00 Týden v regionech – JM

redaktor

Vy točíte, my vysíláme. Vše, co považujete za důležité, v mobilní aplikaci iReportér, s níž se stáváte součástí zpravodajství České televize. Týden v regionu vašima očima.

redaktorka

V dnešním přehledu si prostřednictvím iReportérů připomeneme památku obětí druhé světové války. Stejně jako každý rok ji uctili místní obyvatelé v Suchém na Blanensku, kde byli věznění vícovští občané, kteří byli nedaleko obce popraveni. Na pietní akt přišli zavzpomínat i pamětníci. Ve Vsetíně si zase připomněli osvobození města na náměstí Svobody společně se členy Českého svazu bojovníků za svobodu, členy sedmého výsadkového pluku z Holešova Armády České republiky a zástupci místního **Sokola**, klubu vojenské historie a žáky vsetínských škol. Natáčel Antonín Pechal. A tohle už jsou záběry Františka Jůzy z oslav výročí konce druhé světové války v Třebíči, u kterých byli nejen představitelé města a vojáci z nedaleké náměšťské posádky spolu s pamětníky, ale taky žáci základních uměleckých škol. Už potřetí se na májové bohoslužbě setkali halenkovští na Kyčerce, po níž následovalo opékání špekáčků a byl u toho Tomáš Novosad. První hody si užili v Chudčicích u Brna a iReportér Milan Kolář byl u toho. Pondělní stanislavské hody točil zase Vojtěch Rampula v Rajhradcích. Vendula Janásová se s mobilem vydala na tradiční košť klobás ve Velké nad Veličkou, který byl spojený s koštěm slivovice a ovocných destilátů. Vladimír Ševčík se vydal hned na dvě akce. Pouť ve Velkých Opatovicích a Boskovické běhy, na nichž startovalo zhruba 700 účastníků. Zámecký vrch 2018 v Náměšti nad Oslavou navštívil Tomáš Špaček. Histo CUP na brněnském Masarykově okruhu zase Pavel Jelínek. Na šestadvacátý ročník rallye ve Vyškově, Petr Šíma. Na sraz velorexů v Boskovicích Jakub Dosedla a na mistrovství České republiky v biketriálu Milan Vondra. U jednostopých vozidel zůstaneme, jen v podobě projížďky moravskými vinicemi a v podání Jana Vacka a tohle už jsou záběry Marka Studýnky, který se vydal na výstavu květin Floria Kroměříž. A na závěr pár záběrů Reného Rudzana a parního vlaku odjíždějícího na okružní jízdu z brněnského nádraží.

FOTO DNE: Připomněli si konec druhé světové války

12.5.2018 Kladenský deník str. 02 Kladensko

Foto popis| KLADNO – Uctění konce druhé světové války a s ním souvisejících obětí bylo v Kladně na programu ve středu. Kladenský magistrát spolu se zástupci **Sokola**, Československé obce legionářské a dalších položil věnce na necelé dvacítce míst napříč celým Kladnem. Více fotografií najdete na www.kladensky.denik.cz.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Po nedělní mši zasadí delegace partnerských měst a oceněné osobnosti strom přátelství v zámecké zahradě, v plánu je také zastávka u lípy **sokolů** s krátkým uctěním jejich památky.

MILOŠ ŠIMURDA VE ZVONICI Kde: IC Zvonice, Soláň Kdy: sobota od 15 hod. Výstavu obrazů akademického malíře Miloše Šimurdy, který se věnuje již 75 let především krajinomalbě, otevřou v sobotu v galerii Informačního centra Zvonice na Soláni. Krajina a Valašsko budou jejím hlavním tématem. „Valašsko je nepřetržitě téma. Obrazy jsou příklonem spíše k poezii než čistě realistický pohled. Malování krajiny je malování valašského dřevěného světa, který nenávratně mizí,“ řekl k chystané výstavě malíř Šimurda. Původně chtěl vystavovat jen krajinomalbu. Rozsah jeho malířské práce je však širší. „Rozhodl jsem se prezentovat tři okruhy: valašskou krajinu, vesmír a část evangelíí,“ dodal letos již čtyřiaředesátiletý malíř. Výstava potrvá do 26. června.

ZLATÉ JABLKO SLAVÍ 10 LET Kdy: celý víkend Kde: Zlaté jablko, Zlín Svě 10. narozeniny oslaví obchodní centrum Zlaté jablko ve Zlíně se vši parádou. Od pátku do neděle se mohou návštěvníci těšit na exkluzivní Golden Night, celou řadu hudebních vystoupení, velkolepý ohňostroj i zábavu pro děti. Pozvání do Zlína přijali Leoš Mareš, rapper Rytmus, skupina Mandrage, módní návrhář Osmany Laffita, modelky Kateřina Průšová a Aneta Vignerová a mnoho dalších interpretů. Zlín čekají tři dny zábavy, jaká tady dlouho nebyla. Speciálním dárkem pro návštěvníky Zlatého jablka je víkendový program přístupný zcela zdarma.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech.

Chtějí opravit staré pohostinství. Pomůžou jim peníze od města

11.5.2018 Vyškovský deník str. 03 Vyškovsko / Aktuálně

(pav)

Vyškov – Tělocvičná jednota **Sokol** Lhota, která má přes šedesát členů, plánuje opravit prostory bývalého pohostinství sokolovny. Trápí jí ale nedostatek peněz, které by měla za nákladnou akci zaplatit.

„Od podzimu nemá o pronájem nikdo zájem, jednota tak požádala město o dotaci, která jim byla ve výši sto tisíc korun schválena. Spolek má v plánu vyměnit světla, výmalbu a přičlenit nevyužitý prostor k sálu sokolovny,“ informoval mluvčí vyškovské radnice Michal Kočí.

Chtějí opravit staré pohostinství
Pomůžou jim peníze od města

Paul Ort: Musel jsem odejít, abych mohl žít sám se sebou

11.5.2018 ČRo - vltava.cz str. 00 Kultura

Renáta Spisarová-Kotík

Paul Ort, primář ortopedie americké vládní instituce VA Medical Center při Newyorské univerzitě, sběratel umění a politický uprchlík, jehož život zásadně ovlivnila Operace Anthropoid.

Buržoazní živel Pavel Ort, jak ho vnímali českoslovenští komunisté v 50. letech, mě před rozhovorem provedl svou rezidencí. Z balkónu v 17. poschodí jednoho z menších newyorských mrakodrapů se před námi otevřel dolní Manhattan a docela blízko i rozkvetlý Gramercy Park.

„V něm běhám téměř každý den svých pět kilometrů a tady, na tom balkóně, občas taky cvičím. Stejně tak tomu bylo 11. září 2001. Vidím kouř, což je tady běžné, pokračuji v posilování, vstanu a jedna z věží už tam nebyla. Věděl jsem, že je zle,“ vzpomíná na pohnuté chvíle všech Newyorčanů profesor medicíny Pavel Ort. Před několika dny si připomněl své 82. narozeniny a oslavil je prací - operoval a přítom zaučoval mladou adeptku ortopedie.

Primář ortopedie v americké vládní instituci VA Medical Center při Newyorské univerzitě se narodil v Praze, do rodiny proslulého pražského chirurga Miloslava Orta. Dědeček Pavla Orta byl jako účastník Operace Anthropoid popraven, jeho matka a babička byly zavražděny v koncentračním táboře. Se svými sourozenci

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

přežil válku jen zázrakem. Přesto říká: „Poprvé se okupovaná země aktivně postavila proti nepříteli. Zavraždění Heydricha bylo historicky nutné.“

Po roce 1948 byla rodina opět v nemilosti a získala nálepkou „buržoazní“. Rozum stojí nad tím, proč. Jeho otec byl „jen“ lékař, žádný továrník, kdybychom přistoupili na hru o vykořisťovatelích. Pravda, také sbíral umění, měl mnoho přátel mezi „prohnilou“ inteligencí a byl to jistě nezávislý, duchem svobodný člověk. A právě takových se komunisté bojí nejvíc. Mezi spolužáky Pavla Orta patřil i Václav Havel, se kterým chodil bruslit na Vltavu. Později Havla podporuje z Ameriky, proto zpět do Československa nesměl ani jako americký občan. Pavel Ort musel v patnácti letech odejít do chemické továrny, aby se z něj stal dělnický kádr, pak už mu soudruzi dovolili na gymnáziu studovat, ale ne v Praze. Na medicínu se Pavel Ort dostává jen díky samým jedničkám, bez přijímacích zkoušek. Musel být přijat, to pravidlo bylo ale brzy zrušeno. Po studiu lékařství si už z totalitního režimu pomáhá pryč: „Bylo mi jasné, že musím odejít, abych mohl žít sám se sebou. Nechtěl jsem v tom nesnesitelném systému strávit zbytek života.“ Pavlu Ortovi bylo v té době 26 let.

Měl jsem za to, že mi Němci něco dluží

Na Západ emigroval čerstvý lékař Pavel Ort díky povolení vyjet k moři. Ruská loď Poběda, jejíž cílovou destinací bylo Tunisko, mu přinesla vítězství. S šesti dolary v kapse utíká poslední den zájezdu z pláže do hlavního města, a tam mu pomáhají právě německé úřady. Osud jeho rodiny za 2. světové války zřejmě rozhodl. Nová generace Němců splácí Pavlu Ortovi, který vyrůstal bez vlastní matky, dluh. Mladý lékař si pak z nabízených možností vybírá Spojené státy.

Kolo se otočilo

Ve Vizitce se dozvíme o jeho dalších cestách, např. venezuelskou džunglí. O jeho veleúspěšném celosvětovém tažení v souvislosti s implantátem po zlomeninách kyčelního kloubu, o jeho podpoře českým malířům i práci pro českou komunitu v New Yorku. Pavel Ort se po roce 1989 zpět do Čech nevrátil, vstoupit dvakrát do jedné vody už není možné. Generace intelektuální elity národa, která odešla po 2. světové válce, dosud v naší společnosti chybí a tato „rána“ se ještě dlouho nezacelí. Pavel Ort je ale bytostným optimistou: „Kolo se otočilo o 360 stupňů. Mladí lidé z České republiky mohou cestovat, mohou se vracet domů. Jsou znechuceni korupcí a podobnými nešvary a své vzory mají jinde.“ V závěru rozhovoru posílá ortoped Pavel Ort coby dlouholetý člen newyorského **Sokola** a dosud vášnivý lyžař domů ještě jeden vzkaz: „Fyzická zdatnost je absolutně nutná k mentálnímu fungování a zdraví. Zvláště, když se dožíváme stále vyššího věku a chceme v něm být aktivní.“

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Studenec zase vztyčí Masaryka

11.5.2018 5plus2 str. 01 Titulní strana
MILOSLAV LUBAS

Sochu prvního československého prezidenta strhli nacisté i komunisté. Podkrkonošská obec udělá novou

Studenec zase vztyčí Masaryka

STUDENEC / Nová socha T. G. Masaryka bude letos ve Studenci. V podkrkonošské obci u Jilemnice stála pískovcová postava prvního československého prezidenta několikrát, ale strhli ji nacisté a také komunisté.

Nová socha připomene 100. výročí založení samostatného Československa a kopíruje původní podobu Masarykovy sochy, zničené před skoro padesáti lety. O vypracování hliněného modelu a o sádrový odlitek se postarala místní sochařka Andrea Kuříková. „Věříme, že naše nová Masarykova socha vydrží ve Studenci navěky,“ říká starosta Studence Jiří Ulvr. „Tomáš Garrigue Masaryk byl prezidentem, za něhož se národ nestyděl a může na něj být stále hrdý.“ Ulvr dodal, že obec vzdá hold prvnímu československému prezidentovi a také všem Studenečákům, kteří se podíleli na vztyčení všech předchozích Masarykových soch. Sochu Studenec odhalí 28. října 2018.

O umístění nové sochy prezidenta Masaryka do Studence rozhodlo obecní zastupitelstvo na konci loňského roku. Radnice dělá na sochu sbírku po ušlechtilém vzoru prvorepublikových vlastenců z obce u Jilemnice. „Loni v létě jsme se pokusili najít Masarykovu sochu vandalsky odstraněnou na začátku sedmdesátých let minulého století příslušníky komunistické strany,“ podotýká Ulvr. „Kopali jsme vedle mateřské školy, kam nás dovedly vzpomínky několika lidí, kteří si likvidaci Masarykovy sochy pamatovali. Podle nich tam sochu dokonce zakopal místní hrobař pan Kuřík.“ Skupina obecních zastupitelů a několika dobrovolníků však prezidentovu sochu nenašla, i když si vzali na pomoc bagr.

„Kdybychom sochu objevili, chtěli jsme ji obnovit a vrátit ji na původní místo. Naposledy stála na piedestalu v urnovém hřbitově,“ podotýká ředitel základní školy ve Studenci Petr Junek. „Kopání ale nebylo zbytečné. Rozjela se díky němu řada debat, což pomohlo k myšlence na vytvoření sochy nové. Podobný osud potkal také Masarykovu sochu v nedaleké Nové Pace. Tam ji dvakrát vztyčili a dvakrát strhli. Potřetí ji v Nové Pace postavili po sametové revoluci a domnívám se, že dělá parádu městu dodnes.“

Sochu pro Studenec vyrobí umělecká slévárna z Horní Kalné. „Zaplatíme za ni zhruba půl milionu korun,“ dodává Ulvr. „Stejně jako naši předci jsme zadali práce na Masarykově soše firmám ze Studence a okolí. Historii však chceme napodobit ještě v jednom směru. Vždy, když se ve Studenci tvořila socha T. G. Masaryka, konala se dobrovolná sbírka mezi občany a zdejšími firmami. Vyhlásili jsme ji na začátku dubna, zatím se v ní sešlo přes dvacet tisíc korun.“ Sochu obec vztyčí vedle památníku obětem druhé světové války. „Protože ji necháme odlít z bronzu, důkladně ji zabezpečíme proti zlodějům,“ prohlásil Ulvr. Právě během nacistické okupace Čech musela zmizet Masarykova socha ze Studence poprvé. Vesnici zdobila od roku 1937 a stála více než 17 tisíc tehdejších korun, což odpovídá několika set tisícům dnešních korun.

Kromě politických stran přispěli do sbírky Tělocvičná jednota **Sokol**, firma Fejfar&Mládek, ochotnický spolek Lidumil, lékař, učitelka, poštmistr nebo listonoš.

Sochu ukryli pod zem

„Také teď dávají peníze drobní dárci, někteří ani nechtějí, aby o tom vědělo jejich okolí,“ prozrazuje Ulvr. „Každému, kdo na sochu přispěje, dáme pamětní list.“ První Masarykova socha vydržela ve Studenci jen tři roky. Po okupaci okleštěného Československa přikázal okresní hejtman, aby sochu odstranili. Masaryka sejmuli z podstavce v srpnu 1940. Lidé ji ale nezničili, opatřili ji obalem a zakopali. Vzápětí však dorazilo okresnímu hejtmanovi udání a socha musela být po vykopání rozbita. Druhá Masarykova socha ozdobila Studenec v den výročí založení Československé republiky - 28. října 1946 ji odhalili před kostelem. Zůstala tam až do léta 1962, kdy ji komunisté uložili na nedůstojné místo za Makovičkovu garáž naproti vjezdu do lomu. Potřetí Masarykovu sochu vztyčili ve Studenci 28. října 1968, tedy již po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy a po rozdrčení snahy o nastolení demokracie. „Zásadně proti se tehdy postavila vesnická organizace komunistické strany,“ připomíná Ulvr. „Obnovu poničené sochy pokryla sbírka. Nejvíce peněz darovalo JZD Studenec a základní devítiletá škola. Odhalení pomníku se zúčastnilo více než tisíc lidí.“ Sochu vandalsky strhli vykonavatelé vůle KSČ v noci z 21. na 22. února 1972. Nedaleko od kostela zůstala jen deska s nápisem Malý člověk velkému prezidentu. Právě vedle ní se Masarykova socha znovu vypne vzhůru. Bude měřit přes dva metry.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Sokolové nacvičují. I Princeznu republiku

10.5.2018 Vyškovský deník str. 03 Blanensko/aktuálně

JANA ŠTÉGNEROVÁ

Borci, Mědové nebo Princezna republika. Stovky lidí, od těch nejmenších až po kmety, pilně cvičí. Sokolské župy napříč regiony se připravují na Všesokolský slet, který se začátkem července koná v Praze.

Jednu z prvních ochutnávek na Blanensku chystají v neděli dvacátého května v Jedovnicích. „Sejde se tam na tři sta cvičenců. Nejen z naší župy, přijedou hosté třeba z Tišnova, Vyškova, z Brna, Jihlavy i z Českého Brodu,“ uvedla starostka jedovnické sokolské jednoty Kateřina Klimešová. Už od září s dříve narozenými nacvičuje skladbu Princezna republika.

V průvodu, který o půl třetí vyrazí od obecního úřadu k sokolskému hřišti Na kopci, půjde i Lenka Dvořáčková z Němčic. Pochází z Benešova u Boskovic a v tamní sokolovně společně s ostatními ženami včera pilovaly skladbu Ženobraní. Těší se do Jedovnic i do Prahy.

„Trému mám, ale už jsem byla v Praze několikrát, i na spartakiádě. A vzpomínám na to ráda,“ říká žena. Tahle záliba vyžaduje čas i peníze. Cvičenci pravidelně zkouší, jezdí na župní slety a na týden v Praze si berou dovolenou. Platí si úbory, dopravu i ubytování. „Naštěstí benešovský starosta je muž na svém místě, sehnal sponzora,“ má Dvořáčková o starost méně. Na Všesokolský slet se pilně připravují i ve Svitávce. Nejmenší děti s rodiči trénují skladbu Mědové, větší s míči a žíněnkami Děti, to je věc! Starší žáci předvádí akrobatické prvky ve skladbě Cirkus. „Ženy a jejich Siluety kombinují aerobní cviky s tancem s obručí,“ představila poslední skladbu nacvičovanou v sokolovně Marcela Dyčková.

Do Jedovnic zamíří i vyškovští **Sokolové**. Spolu s muži z Jedovnic, Blanska, Benešova a Jihlavy zacvičí před diváky skladbu Borci. „Já jezdím na každý slet,“ přiznal jeden z nich Zdeněk Doležal. Před cestou do Prahy navštíví i Vídeň nebo třeba Slovensko. Češi se Slováci totiž také nacvičují. Skladbu s názvem Spolu. **Sokolové** z celé republiky se představí v hlavním městě v Eden Aréně pátého a šestého července.

Sokolové nacvičují. I Princeznu republiku

Stejná zpráva vyšla také v jednom dalším titulu.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Sokolové nacvičují na slet: tanec s plyšovými medvídky i Princeznu republiku

10.5.2018 blanensky.denik.cz str. 00 Moje Blanensko

Jana Štégnerová

Blanensko, Vyškovsko /FOTOGALERIE/– Borci, Médřové nebo Princezna republika. Stovky lidí, od těch nejmenších až po kmety, pilně cvičí. Sokolské župy napříč regiony se připravují na Všesokolský slet, který se začátkem července koná v Praze.

"Jednu z prvních ochutnávek na Blanensku chystají v neděli dvacátého května v Jedovnicích. „Sejde se tam na tři sta cvičenců. Nejen z naší župy, přijedou hosté třeba z Tišnova, Vyškova, z Brna, Jihlavy i z Českého Brodu,“ uvedla starostka jedovnické sokolské jednoty Kateřina Klimešová. Už od září s dříve narozenými nacvičuje skladbu Princezna republika. V průvodu, který o půl třetí vyrazí od obecního úřadu k sokolskému hřišti Na kopci, půjde i Lenka Dvořáčková z Němčic. Pochází z Benešova u Boskovic a v tamní sokolovně společně s ostatními ženami ve středu pilovaly skladbu Ženobraní. Těší se do Jedovnic i do Prahy. „Trému mám, ale už jsem byla v Praze několikrát, i na spartakiádě. A vzpomínám na to ráda,“ říká žena. Tahle záliba vyžaduje čas i peníze. Cvičenci pravidelně zkouší, jezdí na župní slety a na týden v Praze si berou dovolenou. Platí si úbory, dopravu i ubytování. „Naštěstí benešovský starosta je muž na svém místě, sehnal sponzora,“ má Dvořáčková o starost méně.

Na Všesokolský slet se pilně připravují i ve Svitávce. Nejmenší děti s rodiči trénují skladbu Médřové, větší s míči a žíněnkami Děti, to je věc! Starší žáci předvádí akrobatické prvky ve skladbě Cirkus. „Ženy a jejich Siluety kombinují aerobní cviky s tancem s obručí,“ představila poslední skladbu nacvičovanou v sokolovně Marcela Dyčková. Do Jedovnic zamíří i vyškovští **Sokolové**. Spolu s muži z Jedovnic, Blanska, Benešova a Jihlavy zacvičí před diváky skladbu Borci. „Já jezdím na každý slet,“ přiznal jeden z nich Zdeněk Doležal. Před cestou do Prahy navštíví i Vídeň nebo třeba Slovensko. Češi se Slováci totiž také nacvičují. Skladbu s názvem Spolu. **Sokolové** z celé republiky se představí v hlavním městě v Eden Aréně pátého a šestého července.

Sokol Nové Bránice sbírá kola pro děti v africké Gambii

10.5.2018 Vyškovský deník str. 14 Sport/Na jižní Moravě

(pet)

Nové Bránice – Pro dobrou věc. Tělocvičná jednota **Sokol** Bránice se po celý rok 2018 zapojí do dobročinné charitativní akce Kola pro Afriku. Cílem projektu je sbírat starší i nepojízdná kola, která mohou lidé dovézt do prostor novobránické sokolovny na Brněnsku. Darovaná kola, vhodná pro africký terén, směřují do Gambie. Jde o zemi, které se společnost Kola pro Afriku věnuje už čtvrtý rok, a do projektu se zapojilo víc než šedesát základních škol.

Kola se opravují a chystají na cestu do Gambie ve Věznici Heřmanice a centrálním skladu společnosti KPA v Ostravě-Koblově, kde společnost nabízí pracovní příležitost lidem těžce uplatnitelným na trhu práce. Pracovní místa vytváří společnost také přímo v Gambii. Za celou dobu se v České republice sesbíralo víc než dvacet tisíc starých a nepotřebných kol a dětem do Gambie jich společnost poslala přes šest tisíc.

Sokol Nové Bránice sbírá kola pro děti v africké Gambii

Nové Bránice – Pro dobrou věc. Tělocvičná jednota Sokol Bránice se po celý rok 2018 zapojí do dobročinné charitativní akce Kola pro Afriku. Cílem projektu je sbírat starší i nepojízdná kola, která mohou lidé dovézt do prostor novobránické sokolovny na Brněnsku. Darovaná kola, vhodná pro africký terén, směřují do Gambie. Jde o zemi, které se společnost Kola pro Afriku věnuje už čtvrtý rok, a do projektu se zapojilo víc než šedesát základních škol.

Kola se opravují a chystají na cestu do Gambie ve Věznici Heřmanice a centrálním skladu společnosti KPA v Ostravě-Koblově, kde společnost nabízí pracovní příležitost lidem těžce uplatnitelným na trhu práce. Pracovní místa vytváří společnost také přímo v Gambii. Za celou dobu se v České republice sesbíralo víc než dvacet tisíc starých a nepotřebných kol a dětem do Gambie jich společnost poslala přes šest tisíc.

Stejná zpráva vyšla také v dalších 5 titulech.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Náchodské sokolky mají náročný program

10.5.2018 Náchodský deník str. 13 sport náchodsko
(mv, mr)

Závodnice **Sokola** Náchod absolvovaly závody v pátek, sobotu i v neděli. Náchod – Série soutěží sportovní všestrannosti začala a gymnastky ze **Sokola** Náchod do ní vstoupily úspěšně.

Ve Dvoře Králové nejprve soutěžily nejmenší dívky ve sportovní gymnastice a ve šplhu. Z města proslulého zoologickou zahradou si závodnice náchodského **Sokola** odvezly celkem šest medailí. Zlato ve sportovní gymnastice vybojovaly Nicol Cinková a Natali Rýdlová, stříbro brala Nela Struhařová. Ve šplhu získaly stříbrnou medaili Sofie Marková a Natali Rýdlová, bronz potom Nicol Cinková.

O den později se v Trutnově konal župní přebor v plavání, kde děvčata ze **Sokola** Náchod vybojovala celkem 11 cenných kovů. V kategorii šestiletých si zlato na 25 metrů vyplavala Nicol Cinková, stříbro patřilo Sofii Markové, která ještě ani nechodí do školy.

V kategorii mladších žákyň I si zlatou medaili pověsila na krk Karolína Vítová. Kategorii žákyň II opanovala opět náchodská děvčata. Zlato získala Eliška Machová, stříbro Tereza Doležalová a bronz Kristýna Zelená. Toto byla nejpočetnější skupina, ve které startovalo 30 děvčat. V kategorii žákyň III s přehledem zvítězila Barbora Ficencová.

Mezi dorostenkami zaplavaly skvěle sestry Hurdálkovy – Jana brala stříbro a Anna bronz. V kategorii žen si stříbro vyplavala Míša Adamu a bronz Adéla Zákravská. Den před „dvojbojem“ Dvůr Králové – Trutnov absolvovaly dívky **Sokola** Náchod soutěž ve všestrannosti.

V Polici nad Metují se konalo okresní kolo Odznaku Všestrannosti Olympijských Vítězů (OVOV). A zde byly náchodské dívky velmi úspěšné, když ani jedna z nich neodjela bez medaile.

V nejmladším ročníku 2008 zvítězila Tereza Doležalová před Lucií Růčkovou, bronz vybojovala Sylvie Tylšová. V kategorii ročníku 2007 zvítězila Kateřina Davidová. Mezi o rok staršími vyhrála Barbora Ficencová před Nikolou Matějí. Ročníky narození 2005 patřily vítězné Andree Marešové, mezi ročníky 2004 byla zlatá Kateřina Hemelíková před druhou Lucií Řehůrkovou a třetí Zuzanou Tylšovou. Všechny dívky díky tomu postoupily do krajského kola, které se koná 28. května v Hradci Králové.

Náchodské sokolky mají náročný program

Sportovci předvedou také sletové skladby

10.5.2018 hradecky.denik.cz str. 00 Ostatní sporty
Petr Tomeš, Redakce

Hradec Králové - Obchodní centrum Aupark v Hradci Králové bude v pátek 11. května 2018 hostit prezentaci sportů i kulturních aktivit **sokolů** a spřátelených sportovních organizací celého Královéhradeckého kraje.

„Při krajské prezentaci bude možné na volně přístupné ploše hned za vchodem do obchodního centra sledovat od 16 do 19 hodin vystoupení dvacítky nejen sokolských jednot ze tří sokolských žup Královéhradeckého kraje, ale například i sportovců z ASPV (Asociace Sport pro všechny) a dalších spřátelených organizací. Chceme tak široké veřejnosti prezentovat naše aktivity a zároveň pozvat diváky na krajský sokolský slet. Ten se uskuteční v Hradci Králové na stadionu **Sokola** na Eliščině nábřeží v neděli 3. června 2018 a bude největší sokolskou akcí k letošnímu 100. výročí vzniku Československa v kraji. Ukázky tří sletových skladeb už uvidí diváci i v Auparku,“ říká k připravované akci Marika Prockertová, starostka Sokolské župy Orlické, která akci pořádá.

Samotný krajský slet bude generálkou na XVI. všesokolský slet, který se uskuteční v pražské Aréně Eden od 1. do 6. července 2018.

Diváci i návštěvníci obchodního centra Aupark se tak 11. května můžou těšit na vystoupení skokanů na velkých i malých trampolínách, sportovních gymnastů a moderních gymnastek, aerobiku, na ukázky parkouru, ale i juda, zápasu, capoeiry (brazílské bojové umění). V programu nebude chybět ani vystoupení stepařů, Divadla beze slov nebo cvičenek věrné gardy, které svým temperamentem možná zastíní i mladší generace.

Krajská prezentace sportovních organizací se koná s podporou Královéhradeckého kraje. Pořadatelé ze Sokolské župy Orlické zvou na tuto předsetovou akci zájemce z řad široké veřejnosti.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

FOTO DNE: Oslavy městyse Zlonice jsou minulostí

10.5.2018 Kladenský deník str. 02 Kladensko - zpravodajství

MĚSTYS ZLONICE ožil tento týden oslavami výročí 700 let od první písemné zmínky o Zlonicích. V místním sportovním areálu bylo navíc současně oslaveno také 100 let od vzniku republiky. V rámci oslav bylo k vidění několik vystoupení, zúčastněným se představily například děti z místní mateřské i základní školy, **Sokola** či mažoretky a orientální tanečnice z Domu dětí a mládeže Ostrov Slaný. Na veřejnost čekala také ukázka výcviku medvěda Huga, psů, sokolníkova ukázka práce s dravcem nebo předvedení zásahu prvosledové hlídky Policie České republiky či práce hasičů. Téměř po celý den se konaly zápasy v takzvaném Bumper ballu, zájemci si mohli vyzkoušet také velkoformátové šachy. (jab)

Sportovci předvedou také sletové skladby

10.5.2018 rychnovskyy.denik.cz str. 00 Ostatní sporty

Petr Tomeš, Redakce

Hradec Králové - Obchodní centrum Aupark v Hradci Králové bude v pátek 11. května 2018 hostit prezentaci sportů i kulturních aktivit **sokolů** a spřátelených sportovních organizací celého Královéhradeckého kraje.

„Při krajské prezentaci bude možné na volně přístupné ploše hned za vchodem do obchodního centra sledovat od 16 do 19 hodin vystoupení dvacítky nejen sokolských jednot ze tří sokolských žup Královéhradeckého kraje, ale například i sportovců z ASPV (Asociace Sport pro všechny) a dalších spřátelených organizací. Chceme tak široké veřejnosti prezentovat naše aktivity a zároveň pozvat diváky na krajský sokolský slet. Ten se uskuteční v Hradci Králové na stadionu **Sokola** na Eliščině nábřeží v neděli 3. června 2018 a bude největší sokolskou akcí k letošnímu 100. výročí vzniku Československa v kraji. Ukázky tří sletových skladeb už uvidí diváci i v Auparku,“ říká k připravované akci Marika Prockertová, starostka Sokolské župy Orlické, která akci pořádá.

Samotný krajský slet bude generálkou na XVI. všesokolský slet, který se uskuteční v pražské Aréně Eden od 1. do 6. července 2018.

Diváci i návštěvníci obchodního centra Aupark se tak 11. května můžou těšit na vystoupení skokanů na velkých i malých trampolínách, sportovních gymnastů a moderních gymnastek, aerobiku, na ukázky parkouru, ale i juda, zápasu, capoeiry (brazílské bojové umění). V programu nebude chybět ani vystoupení stepařů, Divadla beze slov nebo cvičenek věrné gardy, které svým temperamentem možná zastíní i mladší generace.

Krajská prezentace sportovních organizací se koná s podporou Královéhradeckého kraje. Pořadatelé ze Sokolské župy Orlické zvou na tuto předsetovou akci zájemce z řad široké veřejnosti.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Lenošení je nádherné!

10.5.2018 Aha! Tv str. 04

(lbp)

Viktor Preiss otevřeně o důchodu:

Velmi nerad poskytuje rozhovory! Poté, co odešel z vinohradského divadla, takřka žádný neposkytl. Až teď Viktor Preiss (71) otevřeně popsal, jak si užívá život penzisty. —Nepovažuji se za penzistu v tom pravém slova smyslu. Ale zjistil jsem, jak je hezké, když nemusíte nikomu dokazovat, že jste pilný, talentovaný, připravený. Ta lenost je nádherná," svěřil Preiss, který sice odešel z divadla, ale stále natáčí filmy. "Dopřávám si ten přepych, že odmítám věci, za kterými si nemůžu stát, nebo si myslím, že nejsou pro mě. Protože instinkt, který jsem hodně dlouho podceňoval, mi vždycky radil dobře,"

dodal Preiss v rozhovoru pro Český rozhlas.

Letos legendárního herce uvidíme v novém filmu Rašín, který bude mít premiéru v den 100. výročí vzniku samostatného Československa, tedy 28. října. Preiss v něm ztvární vedoucího **Sokola**.

Preiss v poslední době velmi rád ilustruje. „O první knihu mě požádal Martin Stropnický. Říkám tomu čmárání. Já spoustu věcí neumím. To je to, co se na divadelní škole učilo: ten základ,“ svěřil Preiss.

Položeny věnce padlým

10.5.2018 Prostějovský deník str. 03 Prostějovsko

(sob)

Prostějov – Květiny, věnce, česká státní hymna. Středeční dopoledne bylo na prostějovském hřbitově vzpomínkové. Lidé uctili památku padlých z druhé světové války. Po desáté hodině se u pomníku, který je jim věnován, sešli zástupci magistrátu, armády i **Sokola**, aby se zde poklonili těm, kteří položili život za vlast. Ne všem se ale jejich rodná zem odvděčila.

Řeč je zejména o vojácích ze západní fronty. Část z nich se kvůli zvláštnímu režimu pokojného stáří nedočkala. Příkladem může být Josef Duda, letec bojující v britské RAF. Po návratu z Anglie byl poslán do zálohy a degradován. Během pietního aktu vzpomněli přítomní právě i ty, kteří hrůzy východní či západní fronty nepřežili. „Zastavme se a zavzpomínejme si na padlé ze druhé světové války. Protože tito lidé si naši vzpomínku a úctu zaslouží,“ uvedl jediný řečník, bývalý primátor Miroslav Pišťák. Přítomní pak uctili padlé minutou ticha, prostějovský sbor Proměny dodal akci slavnostní nádechem zaspíváním státní hymny.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Spartakiády na Benešovsku

9.5.2018 Benešovský týden str. 06 Retro/Pohlednice z minulosti
(zkl)

Slety **Sokolů**, plné hromadných veřejných vystoupení cvičenců, které doprovázela hudba, nahradily po osmačtyřicátém roce spartakiády. Ty už nepořádala Tělocvičná jednota **Sokol**, ale sjednocená tělovýchovná organizace, později nazvaná ČSTV. Spartakiády nebyly úplnou novinkou, už za první republiky je totiž od shodným názvem organizovala levicová odnož dělnických tělovýchovných jednot.

V socialistickém Československu se spartakiády konaly každých pět let od roku 1955 až do roku 1985. Výjimkou byl rok 1970. O dva roky dříve se totiž schylovalo k XII. všesokolskému sletu na Strahově, místo příletu **Sokolů** však na Ruzyni přistávaly těžké transportní letouny sovětské armády a do Československa přijely tanky. Spartakiády měly několik kol, od místních přes okresní a krajská až po finálové vyvrcholení na pražském Strahově. Velký strahovský stadion, původně Masarykův, byl postaven v roce 1926 pro všesokolský slet. Už o pět let dříve se ale na pražských Manínách konala 1. dělnická spartakiáda, kterou pořádala levicová Federace dělnických tělovýchovných jednot.

Spartakiády na Benešovsku

Sportovci předvedou také sletové skladby

9.5.2018 Hradecký deník str. 13 Sport
(pt, hr)

Hradecký Aupark v pátek odpoledne hostí krajskou prezentaci sportů i kulturních aktivit **sokolů**

Hradec Králové – Obchodní centrum Aupark v Hradci Králové bude v pátek 11. května 2018 hostit prezentaci sportů i kulturních aktivit **sokolů** a spřátelených sportovních organizací celého Královéhradeckého kraje.

„Při krajské prezentaci bude možné na volně přístupné ploše hned za vchodem do obchodního centra sledovat od 16 do 19 hodin vystoupení dvacítky nejen sokolských jednot ze tří sokolských žup Královéhradeckého kraje, ale například i sportovců z ASPV (Asociace Sport pro všechny) a dalších spřátelených organizací. Chceme tak široké veřejnosti prezentovat naše aktivity a zároveň pozvat diváky na krajský sokolský slet. Ten se uskuteční v Hradci Králové na stadionu **Sokola** na Eliščině nábřeží v neděli 3. června 2018 a bude největší sokolskou akcí k letošnímu 100. výročí vzniku Československa v kraji. Ukázky tří sletových skladeb už uvidí diváci i v Auparku,“ říká k připravované akci Marika Prockertová, starostka Sokolské župy Orlické, která akci pořádá.

Samotný krajský slet bude generálkou na XVI. všesokolský slet, který se uskuteční v pražské Aréně Eden od 1. do 6. července 2018. Diváci i návštěvníci obchodního centra Aupark se tak 11. května můžou těšit na vystoupení skokanů na velkých i malých trampolínách, sportovních gymnastů a moderních gymnastek, aerobiku, na ukázky parkouru, ale i juda, zápasu, capoeiry (brazílské bojové umění). V programu nebude chybět ani vystoupení stepařů, Divadla beze slov nebo cvičenek věrné gardy, které svým temperamentem možná zastíní i mladší generace. Krajská prezentace sportovních organizací se koná s podporou Královéhradeckého kraje. Pořadatelé ze Sokolské župy Orlické zvou na tuto přediletovou akci zájemce z řad široké veřejnosti.

Sportovci předvedou také sletové skladby

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Komárovské ohlédnutí za slety

9.5.2018 Berounský týden str. 20 Sport / Z regionu
(kle, zb)

SOKOL

Komárov – Sokol Komárov společně s tamním muzeem připravil ohlédnutí za župními slety. Výstava je otevřena každou sobotu od 9 do 12 hodin.

Fenomén Sokolák

9.5.2018 Českobudějovický týden str. 02 Téma týdne
RADKA DOLEŽALOVÁ

Na Sokoláku by chtěl vysedávat každý. Kus trávy uprostřed Českých Budějovic, jen 200 metrů od náměstí Přemysla Otakara II., vyhledávají pubertáči, zamilovaní, rodiče s dětmi i starší, kteří už se zkrátka za ničím neženou.

Sokolák pamatuje věci. Poklidnou pohodu, setkávání těch, co touží oddechnout si v přírodním azylu uprostřed města, střídající se akce všech chutí a barev. Budějčáci už jsou zvyklí, že se tu prohánějí rytíři na koních, davy nadšených sportovců tu na sebe nechají sypat oblaka barevného prachu, Múzy na vodě sem přivádějí zástupy posluchačů a rozvibrovávají vodu i vzduch klasickou hudbou, kterou střídá majálesové paření pro všechny mladé. A to bez věkového omezení.

I všední dny má Sokolský ostrov k nezaplacení. Johana, Simona, Anička, Šimona a Zina ze školní družiny právě dokreslily křídou přehlídku panáků na skákání a domlouvají se, na kterého skočí. „Hledaly jsme místo, kde se válí nejmíň cigaretových nedopalků,“ svěřuje se s výhradami k čistotě kosmetička Michaela Váchová, která si sem přišla se svojí sestrou Jitkou Burdovou a malým synovečkem Honzíkem vychutnat kafe a osvěžující longdrink s mátou. „Mám to blízko z práce, a tak si sem ráda zaskočím,“ dodává Michaela. Co Sokolák Sokolákem stojí, vždycky si tu dávali rande zamilovaní. Ale ne každý chlapec s děvčetem jsou pár. O tom mě přesvědčuje rozesmátá maturantka Natálie Lahučká, která k posezení na dece pozvala Jana Kubince, kamaráda z rodného Jindřichova Hradce. Ten se dnes už jako vysokoškolák připravuje na obchodování s Čínou. Ona mu líčí obsah své maturitní slohovky, kterou před pár minutami dopsala. On jí vypráví o svém nedávném pobytu v Řecku.

„Pro nás je Sokolák letní verze hospody. V zimě je to horší, když si chceme jít společně sednout do Mekáče, musíme za to platit,“ vysvětlují středoškoláci, jejichž banda se tu schází z různých koutů Budějovic. „Všichni to sem máme blízko jak z Nerudovky, tak ze Zdrávky. I z automobilky.

Dobře se nám tu sedí na sešitech nebo na skateboardech,“ vysvětlují holky. Kluci to špičují hláškami: „Já jsem tady se svojí mámou.“ „Dneska budu spát u kámoše, tak já mám i sešity i náhradní ponožky.“ A všichni mají – i když nenápadně – radost, že jsou spolu.

Lítací jóga a psí pohled

Na Sokoláku se dějou věci. Můžete tu zahlédnout i jogíny, kteří levitují v krkolomných polohách. Párová akrojóga, která propojuje jógu a akrobacii, kvete už i v Budějovicích. „Jeden leží nebo stojí, druhý na něm lítá a třetí je zpočátku spottuje, tedy chrání pozici, aby se nikomu nic nestalo. Vyzkoušet si to může každý, není to omezeno váhově, protože je vše založené na rovnováze a těžišti,“ vysvětluje akrojoginka Lucie Sedláčková, která nohama unese i Petra Beránka (na snímku). A co na to čtyřnohá Mia? Svěřila se nám, že k lítání se staví zatím rezervovaně. Ale na Sokolák nedá dopustit: „Pro nás psy je to tu taky parádní. Vždycky se tu najde nějaký parťák na honičku, strážníci nás nenutí být pořád na vodítku a hovínka tu po nás uklízí zodpovědně,“ svěřila se fenka se svou láskou k zeleni uprostřed města.

Tam, kde rostly jen olše, jsou dnes dvě kulturní památky

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Než Sokolský ostrov převzali **sokolové**, rostla tady jen památná lípa a bujné olše na břehu řek. Samostatnou historii má sokolovna a sokolská plovárna. **Sokolové** plánovali u sokolovny loutkové divadlo a poblíž brány borců jízďárnu. Zabrzdila to hospodářská krize, Hitler a německá okupace včetně války, takže sokolovna byla vlastně dokončena až v roce 1947.

Klub za staré Budějovice neuspěl v minulosti s návrhem, že by ostrov měl zůstat ostrovem a z Hroznové na Sokolák aby vedl most. Ostrov je dnes poloostrov.

V letech 1965 až 1971 byl na Sokolském ostrově postaven podle návrhu architekta Bohumila Böhma plavecký stadion s výraznou střechou tvaru hyperbolického paraboloidu. Je to unikát – střecha zavěšená nad plovárnou na ocelových lanech připomíná vodní vlnu. Plavecký stadion, stejně jako nedalekou sochu Odpočívajícího plavce autora Stanislava Zadražila, ministerstvo kultury vloni prohlásilo za kulturní památku.

Na Sokolském ostrově to žilo i v minulosti – například v srpnu 1957 si lidé užili před sokolovnou lunapark a také jezdecký den.

RYCHNOVSKO VČERA

9.5.2018 Rychnovský deník str. 01 Titulní strana
(mih)

Rychnovsko slavilo výročí konce války

Rychnovsko – Státní svátek Den vítězství si připomněli i obyvatelé Rychnovska. V úterý konec druhé světové války oslavili například ve skautské osadě Sutě Břehy u Albrechtic nad Orlicí, kde stojí pomník pilotů, kteří za války proti nacismu bojovali v řadách anglického a francouzského letectva a v boji položili svůj život. Čtyřlčetci pocházeli z regionu a scházeli právě v místním skautském táboře. V Rychnově nad Kněžnou se pietní akt konal už v pondělí na městském hřbitově. V pondělí 73. výročí osvobození Československa lidé oslavili i na Kupkově náměstí v Opočně. U pomníku padlých se sešli zástupci města, **sokolu** a protifašistických bojovníků, aby uctili památku hrdinů války.

Politici s vojáky uctili památku padlých

9.5.2018 prostejovsky.denik.cz str. 00 Moje Prostějovsko
Michal Sobecký

Květiny, věnce, česká státní hymna. Ve středu na prostějovském hřbitově lidé zavzpomínali na padlé ze 2. světové války. Po desáté hodině se u pomníku, který je jim věnovaný, sešli zástupci magistrátu, armády i **Sokola**, aby se zde poklonili těm, kteří položili život za vlast. A ne všem se později jejich mateřská zem odvděčila.

"Zejména je řeč o těch, kteří bojovali na západní frontě. Část z nich se kvůli zvláštnímu režimu pokojného stáří nedočkala.

Příkladem může být Josef Duda, letec bojující v Royal air force. Po návratu z Československa byl poslán z armády do zálohy a degradován.

Během pietního aktu vzpomněli přítomní právě i ty, kteří hrůzy východní či západní fronty přežili.

"Zastavme se a zavzpomínejme si na padlé ze druhé světové války. Protože tito lidé si naši vzpomínku a úctu zaslouží," uvedl jediný řečník, bývalý primátor Miroslav Pišťák.

Přítomní pak uctili padlé minutou ticha, prostějovský sbor Proměny dodal akci slavnostní nádechem zaspíváním státní hymny.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Neznámý svět v muzeu

9.5.2018 Vlasta str. 10 Téma

JUDITA MATYÁŠOVÁ

Národní muzeum letos slaví 200. výročí založení. Nevím, jak vy, ale já si vybavím budovu na Václavském náměstí a v ní mamuta a trilobity. V expozicích Národního muzea jsou ale i rozsáhlé sbírky loutek nebo sportovního vybavení.

Představujeme vám méně známé muzejní poklady a jejich kurátorky, jejichž práce rozhodně není jen sezení v archivu.

Vždycky když jsem někde na výstavě, tak mě zajímá, kdo ji dal dohromady. Jak dlouho trvalo sestavit kolekci dobových kostýmů, kde všude musel kurátorský tým pátrat, než objevil starodávné knižní vazby nebo pravěké sošky? V tuzemských muzeích zatím není příliš zvykem představovat autory výstav, občas mají přednášku nebo komentovanou prohlídku, ale i to je málo. Z jejich vyprávění pochopíte, jak dobrodružné může být pátrání v minulosti, a zjistíte, že všelijaké poklady máte i u vás doma. A jak říká kurátorka Šárka Rámišová: není nad vánoční nebo velikonoční úklidy, kdy se lidé zbavují věcí.

Leckdy totiž přinesou do muzea opravdu cennou věc.

Historická posilovna

DĚJINY SPORTU SE ROZHODNĚ NETÝKAJÍ JEN SLAVNÝCH OSOBNOSTÍ

Hlavní depozitáře Národního muzea jsou od roku 2011 v Terezíně. Dvě rozlehlé budovy v bývalých kasárnách skrývají stovky exponátů od loutek přes divadelní plakáty, mince, dopisy, deníky až po činky a lyže.

Šárka Rámišová, kurátorka Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, mě vede do několika sálů, kde se dá najít ledacos zajímavého.

Na jedné straně jsou regály plné ošoupaných boxerských rukavic, na druhé straně elegantní bruslařské botky. V další místnosti si prohlížím dvoumetrový obraz Věry Čáslavské na olympiádě nebo plakáty Alfonse Muchy. Ptám se Šárky, jestli mají i něco od současných sportovců?

„Jestli můžeme napsat třeba Jágrovi, aby nám dal hokejku? Tak zkusit to můžeme, ale bohužel se moc často nestává, že by nám současní hokejisté nebo fotbalisté něco jen tak darovali. Jejich dresy skupují hlavně sběratelé nebo fankluby. Máme tu ale spoustu zajímavých exponátů nejen z historie sokolského hnutí,“ říká a ukazuje mi nejstarší exponáty sbírky, které se vztahují právě k historii **Sokola**.

Tento spolek byl založen v roce 1862 a jeho členové se už od počátku snažili o zachování nejrůznějších památek, postupně tak vzniklo několik sokolských sbírek. Před válkou fungovalo Muzeum Tyrše a Fügnera na Malé Straně, začátkem 50. let byl **Sokol** zrušen, ale od roku 1948 fungoval v rámci sjednocené tělovýchovy a později se exponáty dostaly do sbírek Národního muzea.

Podle Šárky tam byly nejen sokolské kroje, ale také plakáty nebo fotografie a samozřejmě věci, které připomínaly Miroslava Tyrše, spoluzakladatele **Sokola**. „Na obrazech je vždycky vyobrazený jako statný sportovec, ale ve skutečnosti to byl spíš takový střízlík, tedy alespoň podle toho, jaké nosil oblečení a jak vypadal na dobových fotografiích,“ říká Šárka, která se sokolskou historií zabývá několik let a za pár týdnů vydává knihu o sokolském oblečení, kde budou kroje i cvičební úbory.

Originál Myslbek

Ke sportu se přitom dostala úplně náhodou. „Studovala jsem obor kulturní historie, ale po promoci jsem nemohla sehnat práci, tak jsem pár měsíců dělala na úřadě. Potom jsem jela na dovolenou, a když jsem se vrátila, zaujal mě inzerát do Oddělení novodobých dějin Národního muzea. Přijali mě a první den v práci mi řekli: „Tak vy jste ta nová do sportu?“ Tenkrát jsem z toho byla docela pař, protože jsem byla spíš pasivní fanoušek u televize, ale nakonec netrvalo dlouho a začala mě ta práce hodně bavit. Když jsem viděla poprvé Muchův plakát nebo sochu od Myslbeka, došlo mi, že tohle bude hodně zajímavé spojení umění, historie

a sportu," vysvětluje kurátorka a já se snažím pozorně naslouchat, ale zároveň mě to neustále láká nakukovat do obřích plechových skříní, kde jsou další poklady. Každou z nich Šárka otevírá pootočením velkého kruhového uzávěru, který připomíná trezor v bance.

Chvála úklidu

Když se jí ptám, jak vypadá její typický muzejnický den, říká: „Někdy je to i takováhle posilovna, jindy jsem zase víc stěhovák, občas úředník a někdy zase historik. To mě ale na téhle práci baví nejvíc, že je každý den trochu jiný. Máme tady spoustu zajímavých věcí, ale bohužel naše oddělení nemá stálou expozici, kde bychom představili alespoň zlomek z těch našich exponátů, a možná to je ten důvod, proč naše sbírka není v rámci Národního muzea tak známá," říká historička a dodává: „Exponáty z naší sbírky ale rozhodně nejsou schované v regálech, jak si možná někdo myslí. Pravidelně jsou na výstavách. Od začátku roku máme zápůjčky už na patnáctou výstavu. Teď chystám zlaté šaty krasobruslařky Áji Vrzáňové na výstavu, která bude od 28. října v historické budově Národního muzea na Václavském náměstí v Praze," říká Šárka. A dodává, že v jejich sbírce rozhodně nejsou jen dresy slavných sportovců, ale budou rádi i za zdánlivě obyčejné předměty, které jsou v každé druhé domácnosti. „Často se nám někdo ozve, že má něco doma, co by se nám mohlo hodit. Leckdy ani netuší, co mají doma za poklady. Hlavně jsem vděčná za vánoční a velikonoční úklidy, kdy se nám ozývají pánové, kterým manželka řekla „Buď to vyhoď, nebo s tím něco udělej!“ A tak tady máme desítky párů lyží, ale naopak nám chybí takové zdánlivě obyčejné věci jako čutory nebo ešusy nebo medaile či diplomy. Nemusí to být jen z mistrovství, ale klidně z okresního přeboru," vypočítává Šárka, která se v posledních měsících zaměřila na vyhledávání sportovního náčiní, které se používá při paralympijských sportech. Zrovna nedávno získala vozík pro handicapovaného rugbyistu, a její kolega sbírá věci a shání materiály k fanklubům sportovců či klubů. Jejich sbírka se neustále rozšiřuje a kurátoři budou rádi za další tipy či dary od fanoušků sportu.

Výlet mezi indiány

PRÁCE V TERÉNU MŮŽE VYPADAT I TAK, ŽE SE VYDÁTE MEZI AMAZONSKÉ INDIÁNY A ZKOUMÁTE JEJICH KAŽDODENNÍ RITUÁLY.

Ludmila Škrabáková prožila několik let mezi amazonskými indiány. Zkoumala jejich vztah s okolním pralesem, jejich mýty, historii i každodenní život. Z pobytů v džungli a výzkumů o používání rostlin vznikla kniha Zdraví z pralesa. Je jednou z autorek výstavy Indiáni v Náprstkově muzeu, která mimo jiné představuje pestrobarevný svět jihoamerických kultur.

* Vystudovala jste antropologii, ale než jste se dostala k indiánům, vzala jste to trochu oklikou?

Od dětství mě bavily příběhy o indiánech, ale nikdy mě nenapadlo, že by to někdy mohla být moje profese. Po gymnáziu jsem se hlásila na několik vysokých škol, vzali mě na Fakultu mezinárodních vztahů na VŠE. Paralelně jsem se stále zajímala o humanitní obory a vzdálené kultury a rovněž paralelně začala studovat další vysokou školu. Dopadlo to tak, že jsem VŠE nedokončila, ale dostudovala jsem obor obecná antropologie na Fakultě humanitních studií UK.

* Vaše bakalářská práce pojednává o tradiční víře peruánských indiánů Shipibo. Jak se vám podařilo proniknout do jejich komunity?

Na začátku mi pomohl český malíř Otto Placht, který v té době již několik let žil v shipibské vesnici. Pozval mě tam a bylo velmi obohacující seznamovat se nejen s životem indiánů, ale také s pralesem. K dalším výzkumům a pobytům mezi pralesními indiány jsem se už vypravila sama. A našla jsem opravdu blízké osoby, jako byla dona Rosa, která mi připomínala moji babičku. Rosa bohužel v listopadu roku 2016 tragicky zahynula. Její smrtí skončilo něco nesmírně cenného nejen pro mě osobně, ale myslím, že také pro ostatní, kteří se zajímají o indiánskou kulturu. Byla poslední mluvčí jazyka své maminky resígaro a znala spoustu indiánských legend a zvyků.

* V posledních letech se hodně věnujete několika kmenům, které zažily genocidu. Co se vám o nich podařilo zjistit?

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Ocaínové, Borové a Huitotové žili v povodí řeky Putumayo v Kolumbii. Během kaučukové horečky, jež vypukla na konci 19. století, byli indiáni zotročováni a zneužíváni ke sběru kaučuku, a pokud nezemřeli rukou otrokářů, hladu nebo vyčerpáním, umírali na choroby, které tam zavlekli obchodníci s kaučukem. Ve 20. letech 20. století proběhl válečný konflikt mezi Peru a Kolumbií o amazonské území. Peru prohrálo a kaučukoví patroni museli oblast opustit a odvedli si s sebou i své indiánské otroky. Indiáni přišli nejen o své blízké, ale také o domovy a vlast. V diplomové práci jsem zaznamenala jejich vzpomínky a zabývala se tím, jak svou minulost vnímají a co pro ně znamená.

* Neměla jste zpočátku problém, že jste žena a běloška?

Indiáni oprávněně přistupují k bělochům či cizincům obecně s velkou nedůvěrou a často jsou přesvědčeni, že už tak bohatý cizinec je přišel zneužít, aby mohl ještě více zbohatnout. A mnohdy mají pravdu – i v tom, že jim přivandrovalec naslibuje hory doly a už se nikdy neukáže. Snažila jsem se plnit své sliby a do vesnice Ocaínů jsem se vrátila osmkrát a pokaždé jsem přivezla, co jsem jim slíbila. Indiáni se zároveň snaží z pobytu cizince vytěžit maximum, což je vcelku logické a člověk jim to nemůže mít za zlé. Pravdou je, že si člověk v indiánské vesnici občas připadá jako bankomat, lékárna a veřejná vrba v jednom. Zároveň se musí mít na pozoru, co dělá a říká, protože o každém jeho kroku ví celá vesnice prakticky ve chvíli, kdy jej udělá.

* Co pro vás byl nejzajímavější zážitek v indiánské komunitě?

Spíš bych řekla, že to byl nejděsivější zážitek, ale naštěstí s dobrým koncem. Jeden mladík, který mi neustále nadbíhal, se pokusil spáchat sebevraždu tím, že vypil barbasco – jed určený k rybolovu. Bála jsem se nejen o něj, ale i o sebe. Bylo mi jasné, že ta událost bude spojovaná se mnou, přestože jsem se jeho dvoření vyhýbala. Mladý muž naštěstí přežil a náčelník ho potrestal tím, že musel pracovat více než ostatní na přípravách tradiční slavnosti a celá komunita ho vytrétovala pro nás možná překvapivým, ale účinným trestem – výsměchem. Naopak nejradši vzpomínám na velkou slavnost, kterou pro mě dona Rosa zorganizovala před mým odjezdem do Evropy. Nejprve ji musel odsouhlasit náčelník, který poté řídil týdenní přípravy. Musí se sklídit hodně manioku, koky i tabáku, aby bylo čím pohostit pozvané. Ti zase musí nalovit dostatek zvířat, která se během slavnosti vyměňují za maniokový chléb.

* Po několika letech pendlování mezi Českem a Jižní Amerikou jste se ale nakonec usadila. Co vás zavedlo právě do Národního muzea v Praze?

Nejspíš to byla šťastná souhra náhod. Vlastně jsem už vzdala myšlenku na to, že bych se mohla antropologií a svým zájmem o Amazonii a její obyvatele živit. Práce v Náprstkově muzeu mě vždy lákala, ale brala jsem to tak, že tam kurátoři většinou zůstávají do důchodu. Přece jen je to jediné místo, kde se člověk může zabývat materiální kulturou mimoevropských etnik a z takových míst se moc neodchází. V roce 2014 jsem se dozvěděla, že se hledá kurátor pro oblast Jižní Ameriky, a přihlásila jsem se do výběrového řízení.

* Jaká vlastně je práce muzejníka v této instituci?

Hodně pestrá. S trochou nadsázky je člověk skladníkem, stěhovákem, správcem, administrativní silou, vědcem, spisovatelem, byrokratem i kreativcem v jedné osobě. Nejen že se stará o sbírky, jejich odborný popis, ale i uložení či jejich rozšiřování, zároveň dělá vědu, připravuje výstavy a akce pro veřejnost a mnoho a mnoho dalších činností. Jen seznamování s celou sbírkou a prohlubování znalostí o ní je určité práce na několik let. Doufám, že se mi podaří se časem podívat zase do terénu – k amazonským indiánům.

* Co všechno návštěvníci na jihoamerické části výstavy Indiáni uvidí?

Je to dobrodružná procházka po Jižní Americe, v prvním sále se vnoříte do amazonského pralesa a života místních indiánů. Jsou tu nejen věci každodenní potřeby, ale také fotografie a videa. Zjistíte, jak si indiáni opatřují potravu, jak bojují, jak se oblékají a čím se zdobí. Pak se ocitnete u jejich obydlí a spatříte jejich košíkářské i keramické výrobky a další předměty používané při každodenním životě i během slavností. V dalším sále „vystoupíte“ z pralesa a objevíte archeologická pohřebiště i hřbitov téměř současný. Dozvíte se, jak indiáni vypravují své blízké na cesty po smrti, jak je ukládají do hrobů a jak se zkrášlují na velké pohřební slavnosti. V předposlední části výstavy se vydáte za současnými i předkolumbovskými obyvateli And a jejich pestrobarevnými šaty. Na konci výstavy uvidíte animaci dávného rituálu kolumbijských Čibčů, který byl zdrojem legendy o El Doradu – zlatém králi. Návštěvník výstavy by si mohl uvědomit, že Eldorado nespočívá v nalezení

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

tun zlata, ale v poznání jihoamerických kultur a jejich skvělých dovedností, důmyslných výrobků a duchovního bohatství.

Království loutek

LENKA ŠALDOVÁ FANDÍ DIVADLU NA VŠECH FRONTÁCH. ŘADU LET SE VĚNUJE OPERNÍMU DIVADLU, A V NÁRODNÍM MUZEU SE STARÁ O SBÍRKU LOUTEK.

Původně jsem předpokládala, že v Divadelním oddělení budou kostýmy a kulisy, ale nakonec mi Lenka Šaldová ukázala něco mnohem zajímavějšího. Malé velké příběhy loutkářských rodin, které dodnes baví děti, pubertáky i dospělé.

Když vcházím do depozitáře Divadelního oddělení, nejvíc mě zaujme drátěná stěna, kde visí pestrobarevný loutkářský ansámbl. Vedle Kašpárka je vodník, o kus dál se mračí čert a smutný pierot se dřevěnou rukou dotýká princezny. „Když mě před lety přijímali do Národního muzea, ptali se, jaký mám vztah k loutkám, a já řekla, že se mi líbí, ale nikdy jsem se jejich historií nezabývala. Mnohem víc mě vždycky bavila opera.

Nakonec jsem ale ráda, že jsem se k loutkám dostala, protože to je moc zajímavý obor,“ říká Lenka Šaldová. Její vstup do království dřevěných postavíček začal hodně hekticky, protože nastoupila v říjnu 2005 a za pár týdnů se dozvěděla, že do jara má připravit stálou expozici pro Muzeum české loutky a cirkusu v Prachaticích.

„Naše sbírka začala vznikat od 20. let minulého století, kdy byla součástí Knihovny Národního muzea. Zpočátku se tam dostávaly hlavně divadelní hry, rukopisy, scénografické návrhy nebo divadelní plakáty, postupně se rozrostla tak, že dnes patříme mezi největší oddělení v celém Národním muzeu. Máme přes půl milionu sbírkových předmětů.

Ve sbírce loutek je například kolekce od vnučky slavného Matěje Kopeckého, ale také originální loutky, se kterými se hrálo v amatérských divadlech.

Velkou část sbírky tvoří dekorace a loutky, které navrhovali výtvarníci v první půlce 20. století pro sériovou výrobu. Díky tomu bylo běžné, že si lidé koupili loutkové divadlo a hráli doma,“ říká kurátorka.

Sláva vodníkům

Vyzvídám od Lenky, jak vlastně vypadá její muzejní práce, kdy pravidelně cestuje mezi Prahou a tereziánským depozitářem. „Rozhodně to není jen sezení v archivu, nejvíc času trávím přípravou výstav, pak dělám evidenci nových přírůstků nebo jezdím za lidmi, kteří chtějí muzeu darovat něco do naší sbírky, taky přednáším, píšu články, věnuji se badatelům. Většinou u nás bádají divadelní odborníci, ale někdy přicházejí i lidé, kteří pátrají po rodinné historii a dozví se, že třeba jejich pradědeček hrál v divadle.

Na starosti mám sice sbírku loutek a zčásti rukopisů, ale spousta mých úkolů je spjatých i s jinými fondy: plakáty, scénografickými návrhy, právě teď pomáhám s výstavou Divadelní fotografie a zpracovávám velkou pozůstalost režiséra Karla Jerneka. Hodně náročné bylo tříleté stěhování do Terezína, sice jsme byli pořád v provizoriu, pořád v krabicích, ale když jsem připravovala sbírku na stěhování, tak jsem si ji prošla skrz naskrz. Máme ve sbírce i zajímavé předměty od významných osobností, zrovna nedávno jsme dostali část pozůstalosti po Jiřině Jiráskové,“ vysvětluje Lenka, která právě finišuje s přípravou nové výstavy.

„Bude se jmenovat Kašpárci a Kašpaři (z) Říše loutek a chci na ní ukázat, že tahle nejvýraznější figura v naší loutkářské historii nebyla vždycky tak veselá a dobrosrdečná, jak ji známe z pohádek. Na výstavě budou Kašpárci ze sbírek amatérského souboru Říše loutek, který funguje už devadesát let a Kašpárek tu vždycky hrál prim.“ Podobně zajímavý průzkum podnikla Lenka před pár lety, když připravovala výstavu o vodnících.

Známe je z českých pohádek, ale vůbec nám nedochází, že třeba v Anglii nebo Francii tuhle postavu vůbec nepoužívají. „Zjistila jsem, že vodník je opravdu naprosto specifická postavička pro příběhy střední Evropy, jinde mají třeba draky a ještěry,“ říká kurátorka a zmiňuje, že předloni se česká a slovenská loutka dostala na seznam kulturního dědictví UNESCO.

Pro všechny generace

Matně si zkouším vzpomenout, kdy jsem naposledy viděla loutkové divadlo a tak se ptám Lenky, jak je to teď s loutkařinou a jak se tento obor proměnil v minulém století, kdy přibyla konkurence v podobě kina, televize a dalších lákadel. „Loutkáři byli za komunistů tak trochu v závětrří, mohli si dovolit otevírat témata a volit poetiku, která by na činoherním divadle neprošla. A dneska?

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Máme po celé republice několik výborných profesionálních loutkářských souborů, rozhodně nehrají jen pro děti, ale mají taky představení pro pubertáky, ale i pro dospělé,“ říká Lenka a obloukem se vracíme na začátek našeho vyprávění, kdy mluvila o své lásce k opeře.

O operním divadle nikdy nepřestala psát a už sedmáct let je ředitelkou Festivalu hudebního divadla Opera. Teď už chápu, proč si na focení vzala černé tričko s výrazným nápisem Fandím divadlu! *

Miroslav Tyrš je jedním ze spoluzakladatelů **Sokola**. Vždycky je zobrazený jako statný sportovec, ale ve skutečnosti byl spíš takový střízlík.

OSLAVY VÝROČÍ

- Letošní oslavy dvoustého výročí založení Národního muzea probíhají po celý rok. Až do 9. září se můžete vypravit na pěknou výstavu o modrovokálního tisku, která je v Národopisném muzeu v Kinského zahradě. Milovníci sportu určitě ocení výstavu o úspěchu našich hokejistů v Naganu, která je otevřená do 27. května v Památníku na Vítkově.
- V létě zve muzeum na piknik v půvabné zahradě letohrádku Amerika, kde sídlí Muzeum Antonína Dvořáka, 28. července zde budou k zapůjčení deky a deskové hry. Můžete se těšit například na zhudebnění receptů oblíbených jídel Antonína Dvořáka v podání souboru. Během dne nabídnou také komentované prohlídky muzea a dětské dílny.
- Hlavní oslavy nastanou v říjnu, kdy se otevře zrekonstruovaná historická budova na Václavském náměstí. Od 28. října bude přístupná výstava o dějinách společného státu Čechů a Slováků. Ukáže to, co oba národy spojovalo, co je rozdělovalo a co vedlo v konečném důsledku k jejich rozpadu v roce 1992. Kurátoři představí umělecké projekty, historické předměty každodenní potřeby nebo osobní předměty slavných. Vodník je naprosto specifická postavička pro pohádkové příběhy ze střední Evropy. V ostatních zemích mají místo vodníků draky nebo ještěry.

Pozdrav z Lesních Albrechtic

9.5.2018 REGION OPAVSKO str. 08 Historie

Obec Lesní Albrechtice (německy Wald Olbersdorf) leží asi devět kilometrů severovýchodně od města Vítkova. Od ledna 1977 jsou Lesní Albrechtice spolu s obcemi Jančí, Leskovec a Gručovice místní částí obce Březová.

Ves s fojtstvím Lesní Albrechtice vznikla patrně v 15. století (první zmínka je z roku 1483) a od svého vzniku náležela k hradeckému panství, s nímž sdílela svůj vývoj i po další století. Písemná zmínka o obci pochází z roku 1585. Ve vkladu do desek zemských, kterým Rudolf II. prodal hradecký statek Kašparu Pruskovskému s Pruskova, jako součást panství jsou zde zmíněny i Lesní Albrechtice. Obyvatelé Lesních Albrechtic se živilí především zemědělstvím a robotovali na Hradci. Správu obce vykonával dědičný fojt, roku 1722 jím byl Jan Gebauer. Téhož roku fungovaly v Lesních Albrechticích dva mlýny. V roce 1787 vlastnilo pozemky albrechtického katastru kromě knížete Lichnovského a místních obyvatel i 13 osob z Březové a jeden z Kajlovce.

Albrechtice byly malou obcí, ve které většina obyvatelstva byla česká. Roku 1880 zde bylo 73 domů a žilo v nich 402 osob. Roku 1921 byl počet domů v Lesních Albrechticích 60 a z celkového počtu obyvatel 317 se 294 osob hlásilo k české národnosti a 17 k národnosti německé.

Škola byla v obci dostavěna roku 1871, jednalo se o jednopatrovou budovu jednotřídní školy. Do té doby chodily děti z Lesních Albrechtic do farní školy v nedaleké Březové a v zimních měsících byly vyučovány třikrát týdně v budově místního fojstství učitelem z Březové. První učitel, Vincenc Maiwald, nastoupil do albrechtické školy v říjnu 1871. Později školní budova nedostačovala, a proto byla roku 1924 rozšířena.

Obec byla přifařena k Březové, nacházel se v ní původně dřevěný kostel, který roku 1691 vyhořel. V současné době stojí v obci kaple sv. Rodiny, ve které se konají bohoslužby a patří pod římskokatolickou farnost Březová.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

V obci fungoval společenský život, v roce 1896 zde Spolek pro zakládání knihoven ve Slezsku založil knihovnu, kterou roku 1924 převzala obec. V obci také působil od roku 1905 sbor dobrovolných hasičů, který si roku 1908 na vlastní náklady vystavěl hasičské skladiště. Existoval zde od roku 1898 hospodářský spolek, spolek Omladina a roku 1937 byl založen místní **Sokol**. Aktivitu v obci vyvíjelo i ochotnické divadlo.

V letech 1913 - 1914 byla vystavěna nová okresní silnice, spojující Lesní Albrechtice a Podolí, roku 1923 pak silnice mezi Lesními Albrechticemi a Jelenicí. V roce 1930 byla obec elektrifikována.

V současné době je obec Lesní Albrechtice místní částí Březové a žije v ní přibližně 290 obyvatel.

Lucie Harazimová Fotografie ze sbírky Petra Havrlanta. Roku 1880 zde bylo 73 domů a žilo v nich 402 osob.

Dagmar Evaldová o Sokolu, válce a setkání s první dámou Hanou Benešovou

8.5.2018 novinky.cz str. 00 Žena - Styl

Markéta Mitrofanovová

V parčíku pod pražským Nuselským mostem obdivuji drobnou stařenku, jak bravurně dokáže skloubit chůzi s trekingovými holemi a venčení psa přivázaného na vodítku. Dagmar Evaldové bylo na konci března devadesát, a protože v dobách, kdy to u nás šlo, vždycky působila v **Sokolu**, hned je mi jasné, díky čemu je dnes v takové formě.

Až později se dozvídám, že tato dáma, jejíž osud poznamenaly klíčové okamžiky českých dějin 20. století, cvičení nikdy moc nedala. „Nebyla jsem tak obratná jako Hamilka (její o tři roky mladší sestra Jarmila - pozn. red.). Když mě rodiče ve čtyřech letech přivedli do **Sokola**, kde se zrovna pochodovalo kolem tělocvičny, nedokázala jsem najít ten správný rytmus. Ukázalo se, že nemám hudební sluch a dělá mi potíže kroky zkoordinovat,“ vynoří se Dagmar Evaldové jedna z prvních dětských vzpomínek.

Při nácviu sletových sestav jí tedy nezbývalo než si každý pohyb detailně zapamatovat, protože hudbou se nechat vést neuměla. Až do deseti let žila s rodinou v Košicích, kde otec Karel, zapálený **sokol** a bývalý legionář, pracoval jako soudce.

„Tátu jsme doma skoro neviděli. Scházeli jsme se hlavně na sokolském letním cvičišti, kde měl jako vzdělavatel župy i jednoty kancelář. Bylo tam loutkové divadlo, nádherná hřiště, park a tenisové kurty, na kterých táta taky exceloval,“ vypráví žena narozená v roce 1928.

Do deseti let žila s rodinou v Košicích, její otec pracoval jako soudce. Tvrdí o sobě, že byla uříkaná holčička.

Na tribunách mezi lavicemi si s dětmi hrála na schovávanou a v zimě, kdy se cvičiště zalilo vodou a nechalo zamrznout, se proháněla na bruslích. Nechyběly ani karnevalové masky ušité maminkou, která pocházela z krejčovské rodiny. Vzpomíná na rok 1932, kdy se na sletu sešlo širší příbuzenstvo.

„Strýček Jára mi přinesl leporelo Kulihrášek a všesokolský slet. A ke 100. výročí narození Tyrše udělali skláři červenou vázičku ve tvaru jeho srdce.“

Taková krásná facka!

Přestože její tehdejší zázemí se jeví jako předpoklad šťastného dětství, Dagmar Evaldová o sobě tvrdí, že byla uříkaná holčička. „Když jsem přicházela na dvůr, kde jsme si hráli, ostatní děti na mě pokřikovaly: Jé, jde ubrečená dráha! Tak jsem se zase rozběhla a utíkala pryč.“ V pubertě se pláč a nárek přetvořily ve splín. Ne že by k němu během války, kdy byla její rodina kvůli odbojové činnosti otce i jeho dvou bratrů v nebezpečí, neměla důvod.

„Jednou, když tátu čerstvě pustili z Terezína, jsem zase měla náladu pod psa. Ve svých necelých čtrnácti jsem před ním řekla, že v životě stejně nic nedokážu, že jsem narozená na nešťastné planetě. Z každé strany mi dal takovou krásnou facku! Byla přesně mířená a načasovaná a vzpomínka na ni mě vždycky vzpamatovala,“ pochvaluje si s úsměvem výchovné metody svého otce, kterého nacisté během války třikrát zatkli a nakonec v září 1943 popravili.

S otcem a o tři roky mladší sestrou Jarmilou, které odjakživa říkala Hamilko.

„Když tátu naposled zavřeli, byla na tom maminka psychicky hodně špatně a třídní učitel mi řekl, že mám chodit do školy jen tehdy, když mě nebude doma potřebovat. Stejně jsem uměla všechno dopředu,“ říká paní Dagmar, které Němci v době heydrichiády znemožnili další studia na gymnáziu, takže po skončení tercie musela přestoupit do měšťanky, což bylo něco jako dnešní druhý stupeň základní školy. V té době netušila, že potrvá další desítky let, než odmaturuje.

S otcovou smrtí se dlouho nedokázala smířit. „Jako puberťačka s hlavou v oblacích jsem se utěšovala, že dokázal z berlínské věznice, na kterou v době poprav spadla bomba, utéct a teď nás nemůže najít. Fantazie zkrátka pracovala na plné obrátky. Až když teta přinesla list vytržený z popravčí knihy, sesypala jsem se. Nervy jsem měla tak pocuchané, že mi doktorka zakázala cvičit na sletu v roce 1948.“

Nasazena ve zbrojovce

Aby rodinu alespoň trošku chránil před možnými následky své odbojové činnosti, rozhodl se Karel Ewald, že si ilegální úkoly bude nechávat pro sebe. Dagmar si vybavuje jen jednu epizodu, kdy společně těsně před heydrichiádou poslouchali rozhlasové vysílání z Londýna.

„Otec chtěl, abych ho kontrolovala, jestli si dobře zapamatoval slova, jak jdou za sebou. Měl výbornou paměť vytrénovanou z paragrafů, takže to nakonec zvládl líp než já.“

Věděla také, že za tátou chodí několik dorostenců ze zakázaného **Sokola**, a pokud by k nim vtrhlo gestapo, měla Dagmar předstírat, že jde o její kamarády. „Jednou jsem kluky vyprovodila z branky, a když jsem se vracela, viděla jsem tátu, jak stojí na pyramidě ze stolu a židlí a něco dělá s dutou záclonovou tyčí. Když už to vidíš, tak schovávám klíč k šifrární vysílačky Libuše, prozradil mi neochotně.“

Její fotografie z mládí

Jako sedmnáctiletá byla Dagmar Evaldová totálně nasazena do vlašimské zbrojovky. Měla kliku, že se dostala do kanceláře, ale nevyžádané dobrodružství ji stejně neminulo. Ještě se dvěma dalšími dívkami totiž jezdila vlakem do Benešova fasovat potravinové lístky pro sedm tisíc pracovníků.

„Zpětně si vůbec nedokážu představit, jak se tohle mohlo dít. Vracely jsme se s obrovskými balíky převázanými špagátem, jen jsme se třásly, aby se s nimi nic nestalo, protože jsme si uvědomovaly, že vezeme pro tisíce lidí jídlo na celý měsíc.“

Při jedné ze zpátečních cest dívky usnuly a probudily se až za Vlašimí. „Protože už nic nejezdilo, nádražák nám poradil, ať nastoupíme do lokomotivy. Považte, ty obrovské balíky těsně vedle obří pece, do které se házelo uhlí! Možná leckterý cestovatel neměl tak dobrodružný život jako já. Nehledě na to, že areál fabriky byl v ohrožení neustále. Bunkry se střelným prachem, jeden vedle druhého. Stačilo by hodit sebemenší nálož a vyletělo by to až k Bláníku.“

Nazdar, jdu vám pomoci

Po válce si na hrud' hrdě připnula tátův sokolský odznak a se sovětskými vojáky vyrazila do Prahy, konkrétně do jednoty, kterou Karel Ewald reprezentoval jako borec na nářadí a v šermu.

„V sokolovně byl ještě uskladněný židovský nábytek, tak jsem zamířila na letní cvičiště, kde stál stůl s velkými kartotékami a u něho dva starší **sokolové**. Řekla jsem: Nazdar, já jsem Evaldová a myslím, že bych vám měla nějak pomoci.“

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Všichni mi dali najevo, jak měli tátu rádi, ale jeden z mužů se mě zeptal: Sestřičko, můžete mi říct, kdy vám bylo osmnáct? Přiznala jsem, že plnoletá budu až za rok. Tvrdili, že zatím tedy nemůžu nosit tatínkův odznak, ale protože viděli, že mám na krajíčku, další bratr přispěchal s dorosteneckým odznakem," vzpomíná paní Dagmar, která nejdřív pomáhala v archívu a později po zaučení vedla družstvo žákyň.

Odjakživa ale, jak sama uvádí, tíhla spíš ke vzdělavatelské činnosti než ke cvičení. Dvě události v krátkém období mezi koncem války a komunistickým převratem v únoru 1948 daly jejímu životu smysl a směr.

V **Sokolu** plnila hlavně vzdělavatelskou úlohu a dvakrát (1945 a 1989) pomáhala s jeho obnovou.

„Před Vánocemi nás, válečné sirotky, pozvali do Slovanského domu na vystoupení umělců včetně Voskovce s Werichem. Měl tam s námi promluvit i Jan Masaryk, jenže pak nám s velkou lítostí oznámili, že pan ministr za námi nemůže přijít, protože si právě zlomil ruku.

Nakonec ale vyšel na pódium s rukou pověšenou na pásce a obrátil se k nám: Děcka, já jsem musel doktorům utéct, ale neříkejte to na mě. Chci vám říct, že vaši tátové udělali hodně pro naši zemi, a já mám strach, abyste si nemysleli, že se na tom povežete. Vy musíte udělat něco za sebe, stejně jako já. Tohle jsem vám potřeboval říct a teď už musím jít. To je věc, na kterou se nedá zapomenout.“

Z fabriky k pionýrům

Druhým okamžikem, kdy cítila velké zadostiučinění za to, z jaké rodiny pochází, bylo setkání s první dámou Hanou Benešovou.

„V roce 1947, kdy bolševici už začínali hodně vystrkovat růžky, nám řekla, že si přála poznat dívky, které mají příklad ve svých otcích. Že na nás jako na budoucí maminky s panem prezidentem spoléhají, že vychováme další generaci poctivých Čechů.

Když jsem pak další rok čekala svou první dceru Dášenu, napsala jsem jí do Sezimova Ústí, že se mi v červenci má narodit miminko. Manžel mi do porodnice přinesl blahopřání, které mi od ní přišlo. Pokud člověk prožije něco takového, má na hřbetě naloženou hromadu zodpovědnosti, ale zároveň ho to posiluje," vysvětluje Dagmar Evaldová, které se krátce po sobě narodily dvě dcery a pak syn.

V roce 1994 se konal v Praze na Strahově obnovený XII. všesokolský slet.

Po mateřské si vzhledem k nedostatečnému vzdělání nemohla příliš vybírat, kam nastoupí do práce. Protože se o ní vědělo, že dětem doma šije hračky, dali jí místo v družstvu invalidů, kde vyráběli pletené knoflíky a tehdy módní figurky jako ozdoby do aut.

„I když jsem nebyla v partaji, udělali ze mě vedoucí prodejny. Vymýšlela jsem návrhy, technologické postupy, stanovovala ceny. Byla to tvůrčí práce, která měla smysl. Jenže pak mě vystřídala jakási soudružka.“

Práce v továrně na slídové izolace už jí tolik nenaplňovala, ale naštěstí přišla možnost vést v Táboře, kde tehdy žila, dětský divadelní soubor. Nečinnost mozkových závitů, jak tvrdí, si tedy kompenzovala ve volném čase. V roce 1965 ji oslovili z domu pionýrů, kam nastoupila jako „vedoucí oddělení masové práce“. O tři roky později přišli Rusové.

„Na město ze všech stran mířily kanóny a my, kteří jsme znali mládež, jsme dostali za úkol pohlídat, aby neprovedla nějaký nepředložený čin, který by vojáky vyprovokoval.“

Konečně maturita

Ještě v červnu 1968 ale stihla odmaturovat na střední pedagogické škole, kterou v letech uvolnění mohla dálkově studovat. Bylo jí čtyřicet, když se hrdě, opět se sokolským odznakem na hrudi, postavila před zkušební komisi.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

„Měla jsem neuvěřitelné štěstí na otázky. Z pedagogiky jsem si vytáhla Komenského, kterého jsem z hodin náboženství s evangelickým panem farářem měla v malíčku. Jako volitelný předmět jsem si vybrala dějepis a otázka na 1. světovou válku byl dar z nebes, protože o legiích jsem z rodiny věděla možná víc než někteří vyučující.“

Procházky se psem v pražském parku Folimanka, blízko kterého bydlí, udržují Dagmar Evaldovou ve formě.

Ve stejném roce se ovšem také rozvedla s prvním manželem a vrátila se k rodnému příjmení, kterého se už nevzdala ani po druhé svatbě. Rok pracovala jako vychovatelka na internátu při zvláštním učilišti a zároveň pomáhala jako dobrovolnice rozjíždět projekt SOS vesniček.

Později dostala místo u nevidomých učňů - svého šéfa si po dvou letech vzala za muže. V roce 1969 sice měla možnost emigrovat, to když ji k sobě do Velké Británie pozval mamčin bratranec, ale ona po šesti týdnech zjistila, že bez Prahy a bez Blaníku si život neumí představit.

„Přitom v Anglii byla spousta mužů ochotna nabídnout mi formální manželství, abych tam mohla zůstat, a místo vychovatelky v rodině už jsem taky měla skoro zajištěné.“ Svého rozhodnutí nikdy nelitovala.

„Vždyť tady se dala vždycky najít užitečná práce,“ vysvětluje, co ji v socialistickém Československu drželo nad vodou.

Za oceán a zpět

Ještě před pádem režimu, v roce 1987, se měla možnost podívat do Kanady, kam ji pozvala kamarádka její tety. Kromě toho, že za oceánem půl roku pracovala jako au-pair, setkala se tam s některými exilovými **sokoly**. Marii Provazníkové, známé sokolské náčelnici, dělala nějaký čas pečovatelku a asistentku. Díky propojení s cizinou se československým cvičencům naskytl možnost vystoupit na sletu v Paříži v roce 1990.

„V září 1989 jsme se začali připravovat. Mělo jít o velké dobrodružství, protože oficiálně by nás nikdo nepustil. Domluvili jsem se, že to pojmem jako zájezd důchodců,“ usmívá se paní Dagmar.

Vzhledem k listopadovým událostem však nakonec 14 autobusů bratrů a sester odjelo do Francie se vší parádou. Také obnova **České obce sokolské** už byla v plném proudu. Dagmar Evaldová, která se na ní podílela, ještě dneska vypomáhá s přípravou sokolského zpravodaje. Loutkové divadlo, jež dlouhé roky vedla, už ale přenechala mladším. Ve formě ji prý udržují procházky s trekingovými holemi a nutnost třikrát denně chodit se psem, desetiletým jorkšírem Bertíkem. Postarat se o sebe dokáže, včetně toho, že si uvaří.

„Na to, abych si nechala jídlo vozit, je dost času,“ vysvětluje. Asi jediná činnost, při které ji limituje devět křížků na krku, je pohyb v terénu. „Všechny ulice jako by se přede mnou zvedaly do kopce a taky už nedoběhnu tramvaj, takže všude chodím pozdě. Pořád se nemůžu smířit s tím, že času potřebuju skoro dvakrát tolik.“

V průběhu dlouhého života, který se s ní mnohdy nemazlil, se naučila nefňukat. Inspiraci, jak se s nepřízní osudu vyrovnat, našla i v otcových dopisech z vězení.

„Je neuvěřitelné, kolik měl v sobě při všem tom strádání optimismu. Věřím, že i já jsem ho kus zdédila, jinak už bych tady nejspíš nebyla,“ zamýšlí se paní Dagmar, která nikdy nezapomněla na to, co jí kladli na srdce Jan Masaryk a Hana Benešová. „Doufám, že jsem nezklamala.“

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Unikátní výstavy na Pražském hradě: Jak je vidět, a ještě ušetřit!

8.5.2018 blesk.cz str. 00 Praha - Volný čas

mka

Letos si připomínáme 100 let od založení Československa! Slavné výročí! A co je největší symbol republiky? Pražský hrad! Ke kulatinám republiky se tam pořádá několik monumentálních výstav.

Zatím z cyklu Založeno 1918 na Hradě probíhá výstava Labyrintem dějin českých zemí. Návštěvníci v ní mohou putovat od současnosti přes nedávnou minulost až k samotnému prvopočátku českého státu. Nechybějí dobové zvukové a filmové záznamy nebo vzácné dokumenty z nedávné i vzdálené minulosti. Výstava se koná v Císařské konírně a trvá až do 1. července.

Od 10. května začne v Jízdárně pražského hradu výstava Doteky státnosti. Tady si návštěvníci budou moci prohlédnout naše nejvyšší státní vyznamenání, například kolekci dekorací Řádu bílého lva. Budou tu také dopisy, které z komunistického žaláře psala Milada Horáková, či sako, které měl na sobě Jan Kubiš v okamžiku atentátu na Heydricha! Výstava potrvá do 31. října.

Poslední ze série výstav připomene historii Hradní stráže. Ta totiž byla založena, stejně jako republika, v říjnu 1918. Málokdo například ví, že první jednotku tvořili **sokolové**! Staletou historii stráže ukáže řada fotografií i dalších exponátů. Konat se bude v Tereziánském křídle. Symbolicky začne v době konání XVI. všesokolského sletu 28. června a potrvá do 31. října.

Náhodou objevil rodinnou kroniku generála z odboje, tak o něm napsal knihu

8.5.2018 olomouc.iDNES.cz str. 00 Olomouc / Olomouc - zprávy

MF DNES, Petra Klimková

Generál František Moravec, slavná osobnost českých dějin, měl s Přerovem jen málo společného. Přesto právě tady vznikla kniha o jeho osobním životě. Napsal ji dlouholetý činovník místního **Sokola** Jaroslav Skopal, který se jen shodou okolností dostal k rodinné kronice Moravcových, z níž mohl čerpat.

Skopal by se k Moravcovým a samotné postavě někdejšího brigádního generála české vojenské rozvědky nedostal, nebyť toho, že v pravý okamžik v listopadu 2013 sledoval televizi.

„Dávali tam tehdy 3. díl cyklu České století nazvaný Kulka pro Heydricha. František Moravec v něm byl uveden jako muž, který spolurozhodoval o tom, kdo má být cílem atentátu (na říšského protektora Reinharda Heydricha – pozn. red.),“ popsal začátek své cesty ke knize.

„Pro zpestření jsem pak na svém blogu uvedl část vzpomínek někdejšího Přerovana – **sokola** Zdeňka Lukaščíka, který v březnu 1948 na Šumavě pomáhal při útěku generála Moravce za hranice. A tento blog si přečetla i generálova praneteř Marta Šenkapounová z Chotusic u Čáslavi,“ dodal.

Právě Marta Šenkapounová je něco jako česká archivářka událostí kolem Moravce.

„Podivila se, že tato příhoda je popsána, protože v rodině o ní prý nikdo neví. Nabídla mi pak další dokumenty. Od toho byl už jen krůček k rozhodnutí, že to vše stojí za popsání,“ doplňuje Skopal. Moravec po zkušenostech se Sověty únorový převrat očekával

Prací na knize strávil dva roky, a vzhledem k tomu, že Moravec byl důstojníkem české zpravodajské služby, bylo pátrání v jeho životě trochu jako detektivka. Moravec byl před začátkem druhé světové války přednostou druhého oddělení hlavního štábu, po začátku německé okupace emigroval do Londýna, kde se zapojil do vojenského odboje.

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Jaroslav Skopal přiznal, že mu psaní knihy v leččems otevřelo oči. Zajímavý byl podle něj například popis toho, jak se v Londýně všechno změnilo, když v roce 1941 vstoupili do války Sověti.

„Jejich vyslanci začali být velmi aktivní. Kontaktovali i naši zpravodajskou službu a ve velkém předstihu lákali její důstojníky, aby byli jejich spojenci a víceméně se podřídili požadavkům Sovětského svazu. To, že po válce přijde něco jako Unor, věděl Moravec dopředu. Když spolupráci odmítl, řekli mu, že toho bude litovat. I proto hned po únoru 1948 ze země odešel,“ líčí Skopal.

Informace pro svou knihu čerpal přerovský autor hlavně z kroniky generálovy rodiny.

„Moravcovi v ní popsali, co si pamatovali o životě nejen samotného Františka Moravce, ale i jeho manželky, která všechno snášela s ním,“ nastínil muž, který nakonec knihu s názvem František Moravec, jeho boj, rodina, vzpomínky vydal sám v nákladu 250 kusů.

Na její nedávný křest přijela do Přerova velká část Moravcova příbuzenstva. Mezi nimi i generálova vnučka Anita Moravec Gard, která žije ve Spojených státech.

„Přicestovalo i dalších osm přímých příbuzných a patnáct lidí ze širší rodiny. Mnozí se tady viděli vůbec poprvé,“ těšilo Jaroslava Skopala.

Novopacťi vzpomínali na osvobození v roce 1945

8.5.2018 jicinsky.denik.cz str. 00 Moje Jičínsko

Redakce

Nová Paka - Hrstka novopackých občanů, mezi kterými byli učitelé i žáci škol, se sešla v pondělí v Jírových sadech u novopackého Pomníku padlých první a druhé světové války, aby si připomněla události před třiasedmdesáti lety.

"Pan Rozenberg přítomným připnul trikolóru na památku stého výročí založení Československé republiky. Místostarosta Milan Pospíšil letošní pietní vzpomínku zaměřil, podobně jako již v loňském roce, na jednu konkrétní osobu, která byla nějakým způsobem spojena s děním za druhé světové války.

Tentokrát připomněl hrdinu a velkého **sokola** Františka Pecháčka. Z jeho slov se přítomní dozvěděli, že František Pecháček byl mužem naplňujícím celým svým životem sokolské ideály. Narodil se v Záhornici, ale většinu mládí strávil v Nové Pace, kde v místním **Sokole** vynikal nejprve jako cvičenec na nářadí a později i jako úspěšný cvičitel dorostu i mužů. Stal se členem závodního družstva Československé obce sokolské, s nímž dosáhl řady mezinárodních úspěchů.

Po okupaci českých zemí beze zbytku naplnil závěrečná slova jeho sletové skladby pro muže „Přísaha republice“, která byla nejpůsobivějším okamžikem X. všesokolského sletu. František Pecháček se stal členem ilegální sokolské organizace Jindra, v níž zastával funkci zemského velitele pro Čechy. Podílel se na ukrývání parašutistů z Velké Británie i na přípravách atentátu na Heydricha. Jeho činnost byla prozrazena a se svoji manželkou Mílou byl zatčen v novopacké osadě Zlámaniny a odvečen do koncentráku v Mauthausenu, kde statečně odolával mučení. Jeho manželka Emílie byla zavražděna 26. ledna 1943 v Mauthausenu. František Pecháček byl popraven na stejném místě 3. února 1944.

Následně po svém projevu Milan Pospíšil, spolu s dalším novopackým místostarostou Pavlem Bouchnerem položili kytky k pomníku padlých. Po tomto slavnostním aktu několik občanů, kteří se na květnové dny v roce 1945 pamatovali, rozprávěli o konci války v Nové Pace, kde revoluce vypukla již 3.května. (po)"

Stalinův pomník: Autor i se ženou spáchali sebevraždu

8.5.2018 ctidoma.cz str. 00 Kultura

Jakub Kučera

Československo se rozhodlo Sovětskému svazu podbízet natolik, že maršálu Stalinovi postavilo monumentální, 16 metrů vysoký pomník. Větší sousoší byste v Evropě nenašli, práce na něm trvala dlouhých šest let. Odhalení 1. května roku 1955 se už nedožil jeho autor Otakar Švec a jeho žena. Oba pod tíhou sochy sovětského tyrana spáchali sebevraždu.

Fronta na maso. I tak Pražané tiše hovořili o obrovském Stalinově pomníku. Zástup lidí za sovětským diktátorem totiž evokoval velké problémy se zásobováním potravin, které v 50. letech Československo zažívalo. Příběh jedné z největších soch na světě má ale i své tragické oběti. Samotný autor se svojí ženou neunesli výčitky, které je dovedly až k sebevraždě.

Před stavbou Stalina existovalo hned několik plánů, jak prostor Letenských sadů využít. Jeden návrh počítal s probouráním kopce až do Stromovky, další počítal s velkým pomníkem zakladatelů **sokola** Tyrše a Fugnera.

Tuny materiálu

Zahájení stavby se spustilo v roce 1949 za přítomnosti Antonína Zápotockého. Samotné sousoší se začalo vytvářet až o tři roky později. Místo bylo vybráno na dobře viditelných Letenských sádkách. Architektura tak objemné stavby způsobovala velké technologické problémy. Celý kopec bylo nutné zpevnit, aby se monument nepropadl do země. Dodnes je podzemí v místě, kde pomník stával, plné obrovských sklepů s masivními sloupy.

Samotné sousoší je utvořeno ze žlutobílých opracovaných žulových kvádrů na železobetonové konstrukci. Autorem celého projektu byl sochař Otakar Švec a architekt Jiří Štursa, který řešil okolí pomníku a jeho podstavec. Paradoxem je, že před zadáním na vytvoření Stalina oba pracovali na podobně monumentálním návrhu pomníku Tomáše G. Masaryka.

Tento hodnotový rozpor a podpis pod oslavovaný symbol sovětského teroru stál Otakara Štursu a jeho ženu život.

Dohnán až k sebevraždě

Otakar Švec byl svého času významnou postavou českého sochařství. Ve světě se proslavil sochou Sluneční paprsek - Motocyklista, která ve stylu futurismu zachycuje závodníka při jízdě. Pracoval i na stáži v Paříži a následně vedl ateliér sochařství na Akademii výtvarných umění. Blízce spolupracoval s Osvobozeným divadlem a vytvořil několik pomníků známých českých osobností jako Jana Neruda v Praze nebo T.G. Masaryka v Lounech.

V roce 1949 byl stejně jako dalších 54 sochařů donucen přihlásit se do soutěže na vytvoření pomníku bolševického vůdce SSSR. Nikdo z nich si nemohl dovolit odmítnout. Švec ke svému překvapení soutěž vyhrál, i když záměrně sochu navrhoval tak, aby nebylo možné ji postavit.

Tak začalo velmi složité období, kdy sochaře neustále kontrolovala StB a byl nucen chodit na schůzky s těmi nejdůležitějšími komunisty. Strana na něj vytvářela obrovský tlak a Švec se zároveň obával, jestli se tak monumentální dílo nesesune z Letné do Vltavy. To by pro něj pravděpodobně znamenalo doživotní kriminál nebo trest smrti. Začal tak prohlubovat alkoholismus a svůj zájem o práci nahradil zájmem o milenky. Jeho rozklad osobnosti a zálety s nálepkou sochaře, který tvoří obrovské monstrum nad Prahou, nevydržela jeho žena. Spáchala tak ve svém bytě sebevraždu. Otrávil se plynem.

Tento akt byl i pro Otakara Švece poslední kapkou, a tak pár dní před slavnostním odhalením sochy J. V. Stalina následoval svoji ženu Vlastu, když se stejně jako ona otrávil plynem.

Odhalení kultu osobnosti

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Jen rok po slavnostním odhalení Stalinova pomníku se odehrál zásadní komunistický sjezd v Sovětském svazu. Nikita Chruščov zde odhaluje tzv. Kult osobnosti, který zásadně mění pohled komunistické moci na nedotknutelnost J. V. Stalina. Z oslavované osobnosti je náhle tyran s portfoliem plným krutostí. Režim je tak nucen se vypořádat se všemi symboly, které veřejně odhaleného diktátora znázorňují. Tak začíná plán, jak se zbavit monumentálního a největšího sousoší v Evropě.

Občané přicházejí s několika vtipy, které vybízejí postavit na Staroměstské náměstí dělo a vystřelit Stalinovi oko, aby z něj byla socha Jana Žižky, nebo vyměnit Stalinovi fousy, aby se proměnil na K. H. Borovského.

K akci se komunistická strana odhodlá až v roce 1962. Po sedmi letech se tak hroutí tento monstrózní objekt. Odstřelování bylo velmi přísně tajeno, ale fakt, že v centru Prahy odstřelujete největší žulové sousoší na světě, nejde jen tak uklidit pod koberec. Výbuchy byly údajně slyšitelné po celé metropoli. Akce trvala několik týdnů a dlažební kostky a nepoužitelný materiál byly odvezeny do slepého ramene Vltavy u Rohanského ostrova.

Dnes na místě sovětského diktátora pozvolna kmitá metronom a oblast ovládl skateboarding a krásná vyhlídka na Prahu. Masivní podstavec je dnes automatickou součástí Letné a vzpomínka na Stalinovo sousoší je už jen těžko uvěřitelné, mrazivé sci-fi.

Petr Michek: Nezapomínejme na naše hrdiny!

8.5.2018 parlamentnilisty.cz str. 00

PV

Dne 27. května 2018 uplyne 76 let od provedení atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, který v Praze – Libni, v rámci operace Anthropoid, provedli příslušníci československé exilové armády ve Velké Británii, Slovák rotmistr Jozef Gabčík a Moravan rotmistr Jan Kubiš.

R. Heydrich do úřadu zastupujícího říšského protektora v Protektorátu Čechy a Morava nastoupil v září 1941. Jeho úkol spočíval v potlačení sílícího domácího protinacistického odboje. Po svém příchodu okamžitě vyhlásil stanné právo a nechal popravit řadu uvězněných účastníků odboje – vůdce vojenské odbojové organizace Obrana národa, činovníky **Sokola** a též komunisty. Za spolupráci s odbojem a s exilovou vládou v Londýně byl také zatčen protektorátní předseda vlády Alois Eliáš. Spousta lidí, které Němci podezírali z účasti na odboji, byla masově zatýkána a bez milosti popravována. První stanné právo bylo odvoláno až 19. ledna 1942, kdy byla jmenována nová protektorátní vláda v čele s Jaroslavem Krejčím. Důvodem k atentátu na R. Heydricha bylo rozhodnutí československé exilové vlády v Londýně, která tak hodlala pomstít popravu předních členů vojenské ilegální organizace Obrana národa, které byly uskutečněny po jeho příchodu do Prahy. O likvidaci R. Heydricha bylo ve Velké Británii rozhodnuto 3. října 1941 a k provedení operace Anthropoid byli vybráni rotmistr Jozef Gabčík a rotný Karel Svoboda, ale ten se při cvičném seskoku zranil a z operace byl vyřazen. Na jeho místo nastoupil rotmistr Jan Kubiš a společně s Gabčíkem a dalšími československými vojáky zahájili výcvik ve Skotsku. Jozef Gabčík se narodil 8. dubna 1912 v obci Poluvsie, která je dnes součástí slovenských Rajeckých Teplic. Po absolvování základní školní docházky v Rajeckých Teplicích odešel do Čech, kde se v Kovářově u Písku v letech 1927 – 1932 vyučil kovářem a zámečnickem a zde také absolvoval dva roky pokračovací školy. Následně 1. října 1932 nastoupil u 14. pěšího pluku v Košicích, kde absolvoval i poddůstojnickou školu a dosáhl zde hodnosti desátníka. Po skončení vojenské prezenční služby v roce 1934 pokračoval u armády jako dělesloužící poddůstojník a byl povýšen na četaře. V roce 1937 odešel z armády do civilu a nastoupil jako civilní zaměstnanec do vojenské továrny na výrobu bojových plynů v Žilině. Po pracovním úrazu, kdy se nadýchal bojových plynů, byl přeložen do vojenského skladu v Trenčíně. Německá armáda měla později sklad převzít pod svoji kontrolu, a tak Gabčík zde provedl sabotáž na přepravních zásobnících. Před zatčením odešel 6. června 1939 do Polska. V Krakově vstoupil do československé vojenské skupiny a zde se také setkal s Janem Kubišem. Společně potom odpluli lodí do Francie, kde podepsali závazek k cizinecké légii a nastoupili službu u 1. pluku v Sidi bel Abbes. Dne 26. září 1939 se v Agde přihlásil do vznikající československé zahraniční armády ve Francii a zúčastnil se bojů o Francii. Po pádu Francie byl 12. července 1940 evakuován do Velké Británie, kde požádal o přeřazení k letectvu a absolvoval všechny potřebné kurzy útočného boje ve Skotsku a byl jmenován velitelem výsadku Anthropoid. Jan Kubiš se narodil

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

24. června 1913 v moravských Dolních Vilémovicích u Třebíče. Jelikož mu brzy zemřela matka, tak vyrůstal u příbuzných Mitisků v Ptáčově, kde pobýval do svých 14 let. Po absolvování školní docházky pracoval jako čeledín v Rudíkově a později jako topič v cihelně. Dne 1. října 1935 na základě povolávacího rozkazu byl povolán k výkonu základní vojenské služby a nastoupil k 31. pěšímu pluku „Arco“ do Jihlavy. Jako absolvent poddůstojnické školy zde dosáhl hodnosti desátníka a byl převelen do Znojma. Jako dělesloužící byl později převelen k 34. pěšímu pluku v Opavě a službu vykonával u strážního praporu v Jakartovicích. Zde byl povýšen do hodnosti četaře. Po demobilizaci byl 19. října 1938 z armády propuštěn a vrátil se do Dolních Vilémovic, kde znovu pracoval jako topič v cihelně. Dne 16. června 1939 ilegálně přešel státní hranice do Polska, kde se v Krakově přihlásil do vznikající československé vojenské jednotky a pobýval v táboře v Malých Bronovicích. Dne 28. července 1939 byl s ostatními bývalými československými vojáky přepraven na lodi Chrobry do francouzského Alžiru a zde 2. srpna vstoupil do Francouzské cizinecké légie. Po vypuknutí 2. světové války se v Agde přihlásil do vznikající československé zahraniční armády ve Francii a byl zařazen k 2. pěšímu pluku, v jehož řadách se zúčastnil bojů na Loiře, za což obdržel francouzský válečný kříž. Po porážce Francie byl 13. července 1940 evakuován do Velké Británie. Zde byl zařazen k 1. pěšímu praporu československé smíšené brigády. V únoru 1941 absolvoval kurz pro rotmistry pěchoty a v březnu 1941 byl povýšen do hodnosti rotmistra. V prosinci 1940 se přihlásil do výcviku pro speciální úkoly a absolvoval všechny potřebné kurzy. Na základě žádosti rotmistra J. Gabčíka byl zařazen do výsadku Anthropoid, kde nahradil zraněného rotmistra Karla Svobodu. Dne 29. prosince 1941 byl Jan Kubiš společně s Jozefem Gabčíkem vysazen nad středními Čechami u obce Nehvizdy místo u plánovaných Ejovic u Plzně. Přesunuli se na záchytné adresy na Plzeňsku a později do Prahy, kde naplánovali atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha, který uskutečnili 27. května 1942 v Praze – Libni. R. Heydrich měl být zastřelen J. Gabčíkem ze samopalů, ale ten se zasekl. Proto J. Kubiš použil protitankový granát, který R. Heydricha vážně zranil a ten později dne 4. června 1942 na následky zranění (otravu krve) zemřel. V den atentátu Němci vyhlásili druhé stanné právo, které trvalo až do 3. července 1942 a rozpoutali nebývalé represe proti civilnímu obyvatelstvu. Německá okupační správa nechala popravit několik tisíc obyvatel Protektorátu Čechy a Morava, o kterých se domnívala, že pracují v odboji nebo mohli pomáhat parašutistům nebo že atentát schvalovali. Odvetou za atentát byla dne 10. 6. 1942 vypálena a srovnána se zemí středočeská obec Lidice, neboť Němci se domnívali, že někdo z lidických obyvatel pomáhal atentátníkům. Dne 24. června 1942 byla na Chrudimsku vypálena osada Ležáky za to, že v obci byla ukrývána vysílačka Libuše výsadku Silver A. Parašutisté z různých výsadek (Adolf Opálka, Josef Valčík, Josef Bublík, Jan Hrubý, Jaroslav Švarc, Jozef Gabčík a Jan Kubiš) našli úkryt v kryptě pravoslavného kostela sv. Cyrila a Metoděje v Praze na Resslově ulici, kde měli získat dočasný úkryt, než budou přepraveni z Prahy na venkov. Po zradě jejich bývalého druha Karla Čurdy byli objeveni a kostel dne 18. června 1942 byl obklíčen a sedm československých vojáků svedlo nerovný boj s německou přesilou. Když jim došla munice, tak poslední náboj použili proti sobě, aby je nepřítel nedostal živé. Položili své životy za vlast v boji s německými okupanty a splnili tak svou vojenskou přísahu bránit vlast. Na jejich hrdinství nelze zapomenout. Čest jejich památce.